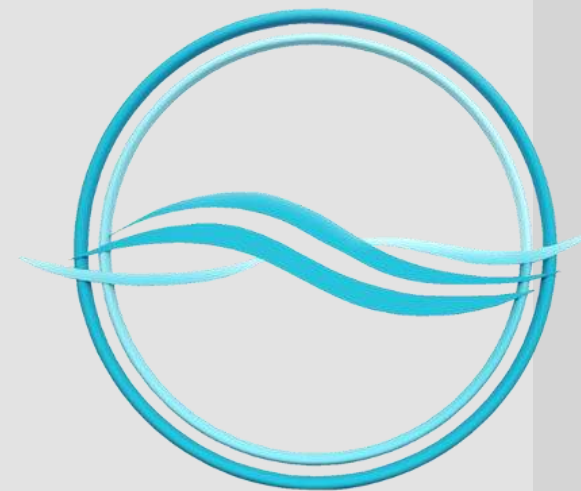
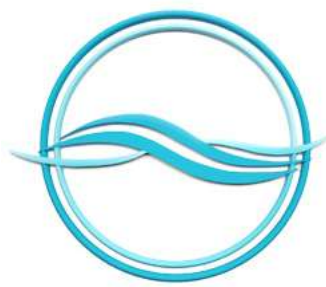

გარემოს ეროვნული სააგენტო 2015 წლის ანგარიში

დეკემბერი, 2015 წელი

გარემოს ეროვნული სააგენტო
NATIONAL ENVIRONMENTAL AGENCY

- ☉ ჰიდრომეთეოროლოგიის დეპარტამენტი
- ☉ ბიოლოგიის დეპარტამენტი
- ☉ გარემოს დაბინძურების მონიტორინგის დეპარტამენტი
- ☉ სტრატეგიული დაგეგმვისა და სისტემური მართვის დეპარტამენტი
- ☉ ადმინისტრაციული დეპარტამენტი
- ☉ ლიცენზირების დეპარტამენტი
- ☉ მეთევზეობისა და შავის ზღვის მონიტორინგის სამსახური

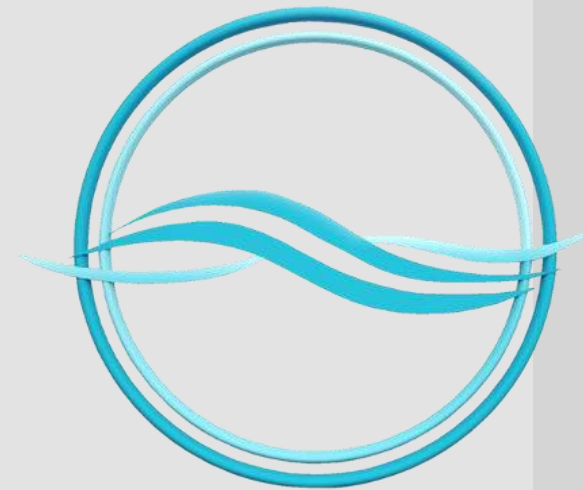
ბარემოს ეროვნული სააგენტოს ძირითადი კრიტერიუმებია

- ⊖ ბარემოს დაბინძურების მონიტორინგი
- ⊖ სტიქიური ბუნებრივი კროცესების მართვა და პრევენცია, ახალი ტექნოლოგიების დანერგვა
- ⊖ ჰიდრომეთეოროლოგიური მონიტორინგის სისტემების განვითარება და მეტეოროლოგიური და ჰიდროლოგიური პროგნოზის ხარისხის გაუმჯობესება
- ⊖ კლიმატის ცვლილება და ატმოსფეროლოგიის განვითარება
- ⊖ ბუნებრივი რესურსების მდგრადი მართვა და მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება
- ⊖ შავი ზღვის მონიტორინგი და იეთიოლოგიური კვლევები
- ⊖ საერთაშორისო თანამშრომლობა
- ⊖ ახალგაზრდა პროფესიონალების მოზიდვა და პროფესიების კოკულტურა
- ⊖ მოსახლეობის ინფორმირება და გამყვინველობის უზრუნველყოფა
- ⊖ სააგენტოს მიმდინარე საქმიანობის სწრაფი და შეუფერხებელი წარმოება
- ⊖ ასოცირების ხელშეკრულება და ევროდირექტივები

პროგრამით:

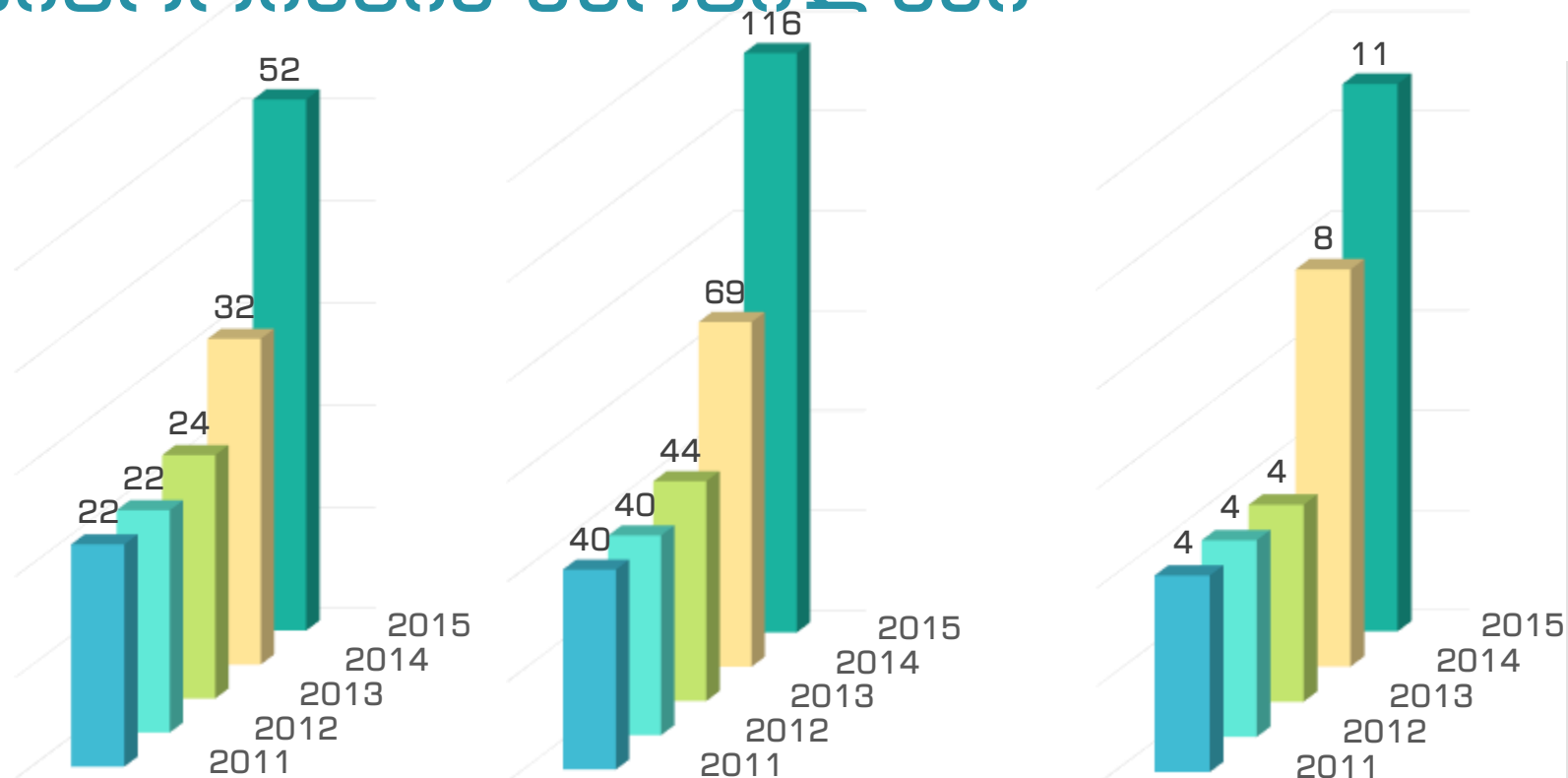
ბუნებრივ დაბინძურების მონიტორინგი

მონიტორინგის წარტილები

გადაკირული წყლების მონიტორინგის ქსელი გაფართოვდა

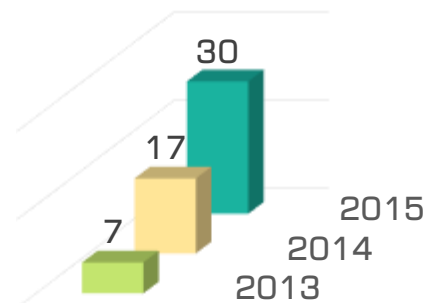
პირველად მიმდინარეობს მინისქვეშა წყლების სისტემატური მონიტორინგი ალაზანი-აბრიჩაის მინისქვეშა წყლების საბადოზე

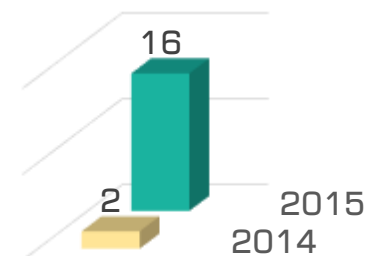
მდინარეების რაოდენობა

მდინარეების მონიტორინგის წარტილების რაოდენობა

ღებებისა და წყალსაცავების რაოდენობა

ნივთების მონიტორინგი

მინისქვეშა წყლების მონიტორინგი

მიწისქვეშა წყლების მონიტორინგი

- მიწისქვეშა წყლების 13
ჟაბურღილითა და თანამედროვე
ჰიდროგეოლოგიური
აპარატურის ინსტალაცია

- მონაცემების ონლაინ
გადმოცემა წყლის სხვადასხვა
პარამეტრების შესახებ

მიზანი:

- სააგენტოს შესაძლებლობების
გაძლიერება მიწისქვეშა
წყლების მონიტორინგის
კუთხით;

წყლის ხარისხის მონიტორინგი

მდ. მაშავერაზე, მდ. კაფრეთულასა და მდ. ყვირილაზე, ე.წ. „ცხელ წერტილებში“ ამოქმედდა სინჯების ავტომატური სისტემა, რის შედეგადაც შესაძლებელი გახდა ამ მდინარეებში PH-ის უწყვეტ რეჟიმში გაზომვა . იმ შემთხვევაში, თუ მონაცემი ნორმის ფარგლებს სცდება, ხდება დაუყოვნებლივ სინჯის აღება და სააბინდოში შედგენილების გამოგზავნა, სააბინდოს სპეციალისტების მიერ ხორციელდება აღებული სინჯების ლაბორატორიაში ტრანსკორტირება შემდგომი ექვიური ანალიზებისთვის.

მიზანი:

- წყლის ხარისხის მონიტორინგი;
- წყლის დაბინძურების მონიტორინგი;

ევროკავშირის ნორმების შესაბამისად ჰაერში მავნე ნივთიერებათა კონცენტრაციის მნიშვნელობები და ჰაერის ხარისხის შესაბამისი ინდექსები

LABORATORY ANALYSIS REPORT

NITROGEN DIOXIDE IN DIFFUSION TUBES BY U.V.SPECTROPHOTOMETRY
REPORT NUMBER J05733R
BOOKING IN REFERENCE J05733
DESPATCH NOTE 25365
CUSTOMER SGS GEORGIA LTD Attn: Alexander Kalandadze
 42 GOGOL STREET
 6002 BATUMI
 GEORGIA
DATE SAMPLES RECEIVED 19/10/2015

Location	Sample Number	Exposure Data		Time (hr.)	µg/m ³ *	ppb *	µg h/m ³
		Date On	Date Off				
Zugdidi Rustaveli 12	600683	22/09/2015	06/10/2015	339.00	10.89	5.68	0.27
Tbilisi Senaki Road Zugdidi	600684	22/09/2015	06/10/2015	339.50	28.01	14.62	0.66
Zugdidi Freedom Square	600685	22/09/2015	06/10/2015	339.00	35.93	18.75	0.89
Kutaisi Police Station N3	600686	22/09/2015	06/10/2015	339.00	34.24	17.87	0.7
Kutaisi parliament building	600687	22/09/2015	06/10/2015	339.00	51.44	26.85	1.1
Kutaisi Grand Mall	600688	22/09/2015	06/10/2015	338.50	67.86	35.42	1.4
Kutaisi Cemetery	600689	22/09/2015	06/10/2015	338.50	14.58	7.61	0.3
Kutaisi Sapichkhia Kinder Garden	600690	22/09/2015	06/10/2015	339.00	8.57	4.47	0.21
Zestafoni Saqkabeli	600691	22/09/2015	06/10/2015	339.50	43.77	22.84	1.0
Zestafoni Agmashenebeli 8	600692	22/09/2015	06/10/2015	340.00	52.38	27.34	1.29
Chikashua str. Laboratory	600693	22/09/2015	06/10/2015	338.50	11.08	5.78	0.2
Zestafoni Public School N3	600694	22/09/2015	06/10/2015	337.50	15.92	8.31	0.3

მიწისპირა ოზონი (O₃)

ინდექსი	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ზღვარი	დაბალი	დაბალი	დაბალი	საშუალო	საშუალო	საშუალო	მაღალი	მაღალი	მაღალი	მაღალი
მკვ/მ3	0-39	40-79	80-120	121-147	148-174	175-200	201-234	235-267	268-300	301+

აზოტის დიოქსიდი (NO₂)

ინდექსი	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ზღვარი	დაბალი	დაბალი	დაბალი	საშუალო	საშუალო	საშუალო	მაღალი	მაღალი	მაღალი	მაღალი
მკვ/მ3	0-13	14-26	27-40	41-54	55-67	68-80	81-93	94-106	107-120	121+

ბენზოლი (C₆H₆)

ინდექსი	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ზღვარი	დაბალი	დაბალი	დაბალი	საშუალო	საშუალო	საშუალო	მაღალი	მაღალი	მაღალი	მაღალი
მკვ/მ3	0-1,6	1,7-3,3	3,4-5	5,1-5,6	5,7-6,3	6,4-7	7,1-8	8,1-9	9,1-10	10+

გოგირდის დიოქსიდი (SO₂)

ინდექსი	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ზღვარი	დაბალი	დაბალი	დაბალი	საშუალო	საშუალო	საშუალო	მაღალი	მაღალი	მაღალი	მაღალი
მკვ/მ3	0-41	42-83	84-125	126-166	167-207	208-250	251-333	334-417	418-500	500+

განხორციელდა ატმოსფერული ჰაერის ინდიკატორული გაზომვები და მოგზადდა შესაბამისი საინფორმაციო რუკა

მიზანი:

- ატმოსფერული ჰაერის მონიტორინგის გაძლიერება;

- ატმოსფერული ჰაერის მონიტორინგის ქსელის გაფართოვება;

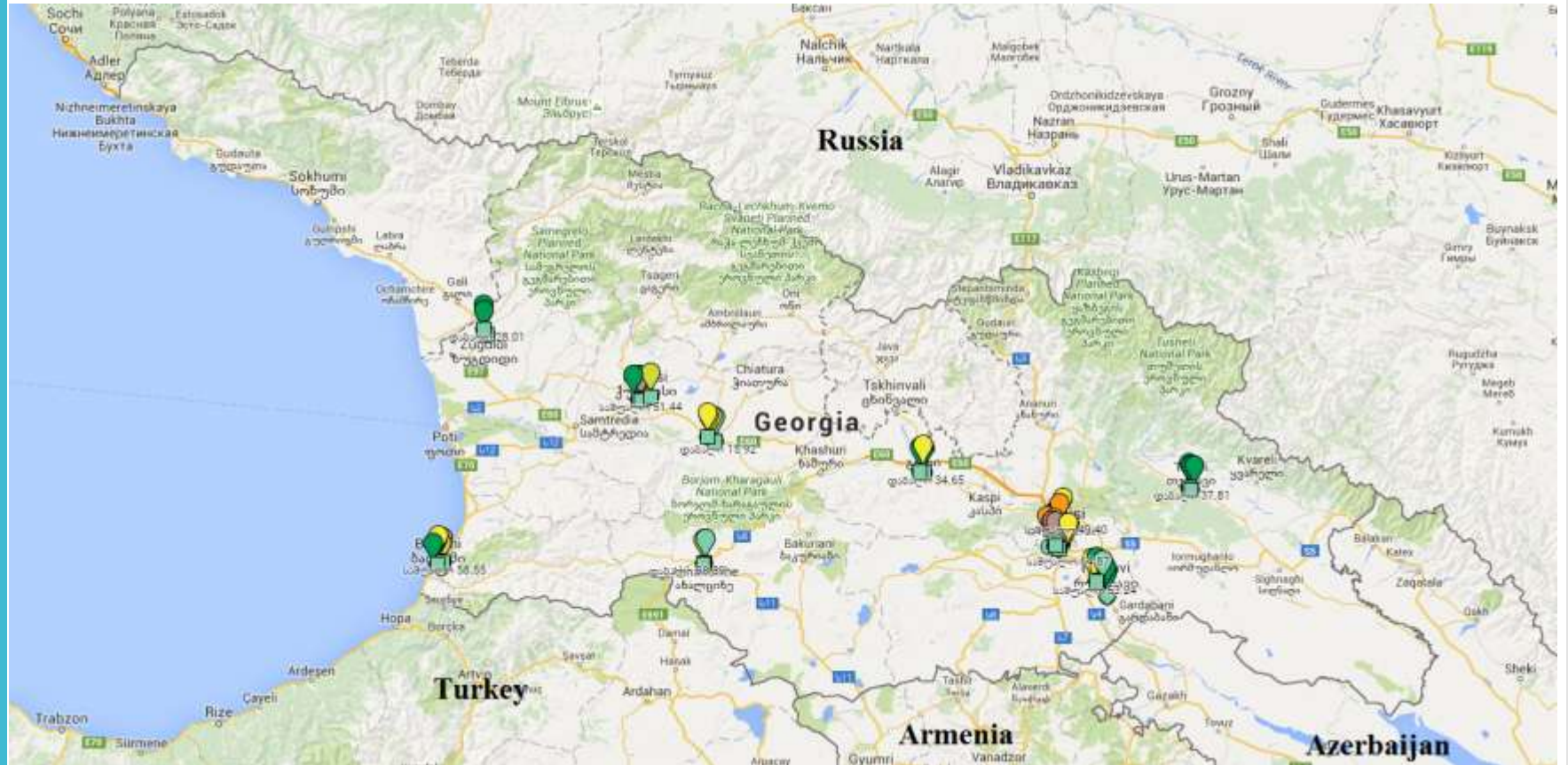
საინფორმაციო რუკა

განხორციელდა ატმოსფერული ჰაერის ინდიკატორული გაზომვები და მოგზადა შესაბამისი საინფორმაციო რუკა

მიზანი:

- ატმოსფერული ჰაერის მონიტორინგის გაძლიერება;

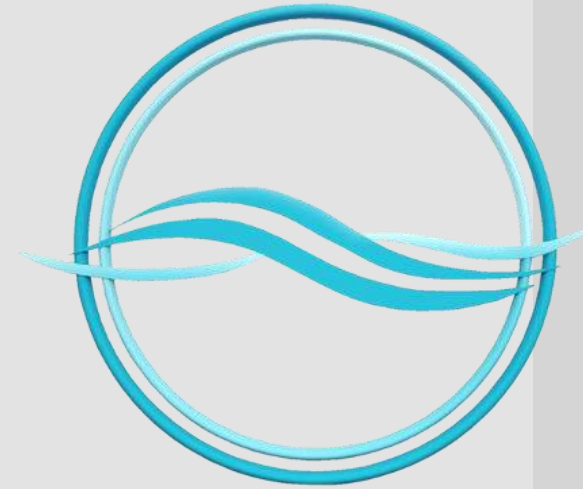
- ატმოსფერული ჰაერის მონიტორინგის ქსელის გაფართოვება;

პრიორიტეტი:

სტიქიური ბუნებრივი კოცავების
მართვა და პრევენცია

ახალი ტექნოლოგიების დანერგვა

ბუნებრივი კატასტროფების რისკების მართვა (მდ. ვერეს ხეობა)

მონიტორინგის სისტემა

სპეციალისტების ანალიზის საფუძველზე მდ. ვერეს აუზში დაგეგმილია 3 ერთეული ნალექგრომი და 2 ერთეული წყლის დონის მზომი ხელსაწყო

მიზანი:

- შესაძლო წყალდიდობა - წყალმოვარდნის პროგნოზის გაუმჯობესება

კონფერენცია ადრეული გაფრთხილებების სისტემების შესახებ

კონფერენცია თემაზე -
“სტიქიური ბუნებრივი
მოვლენების ადრეული
შთყობინების სისტემების
საერთაშორისო გამოცდილება“

მიზანი:

- საერთაშორისო
გამოცდილების გაზიარება

- სტიქიური ბუნებრივი
მოვლენების დროს
ადრეული გაფრთხილების
სისტემების გამოყენების
კონკრეტული მაგალითების
განხილვა

ბარემოს
ეროვნული სააგენტო

ბუნებრივი კატასტროფების რისკების მართვა

ადრეული შემყობინების სისტემა (რიკოთის გადასასვლელი)

ადრეული შემყობინების სისტემა

რიკოთის გადასასვლელზე დამონტაჟდა სპეციალიზებული საგზაო მეტეოროლოგიური სადგური

მიზანი:

- არსებულ საავტომობილო გზაზე მიმდინარე და მოსალოდნელი ამინდის პირობების შესახებ სპეციალიზებული ინფორმაციული მომსახურების უზრუნველყოფა;

ბუნებრივი კატასტროფების რისკების მართვა

ადრეული შემოკბინების სისტემა (მდ. კაბალი და მდ. დურუჯი)

მდ. კაბალსა და დურუჯი
დამონტაჟდა 4 ერთეული
მდინარეში წყლის დონის და
უბმოსფერული ნალექების
რაოდენობის მზომი ხელსაწყო

მიზანი:

- გარემოს ეროვნული
საბგენტოს შესაძლებლობების
გაძლიერება ჰიდროლოგიური
მოვლენების მონიტორინგის
კუთხით;

- ჰიდროლოგიურ
პროგნოზირებისა და ადრეული
შემოკბინების ტექნოლოგიური
სისტემის გაუმჯობესება;

ბუნებრივი კატასტროფების რისკების მართვა

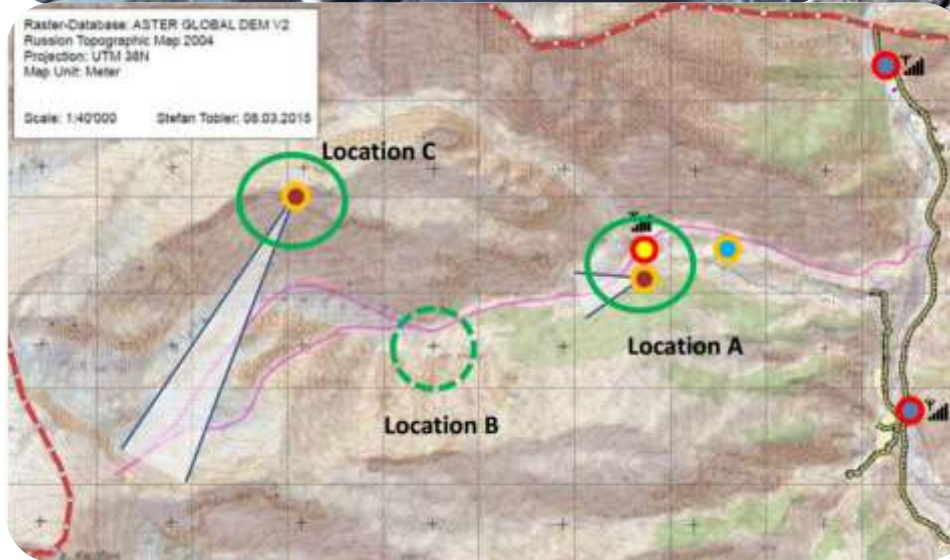
ადრეული შეფოკირების სისტემა (დევდორაკ-აშელის ხეობა)

ადრეული შეფოკირების სისტემა

დევდორაკ-აშელის ხეობაში ჩატარდა მნიშვნელოვანი კვლევითი სამუშაოები, შეიქმნა რეკონსტრუქციული ადგილები, სადაც დამონტაჟდა ადრეული შეფოკირების სისტემისთვის საფირო ხელსაწყო-დანადგარები;

მიზანი:

- სტიქიური პროცესების დაფიქსირება;
- დროული განგაშის გამოსხადება;
- ადამიანური მსხვერპლის მინიმუმამდე დაყვანა;

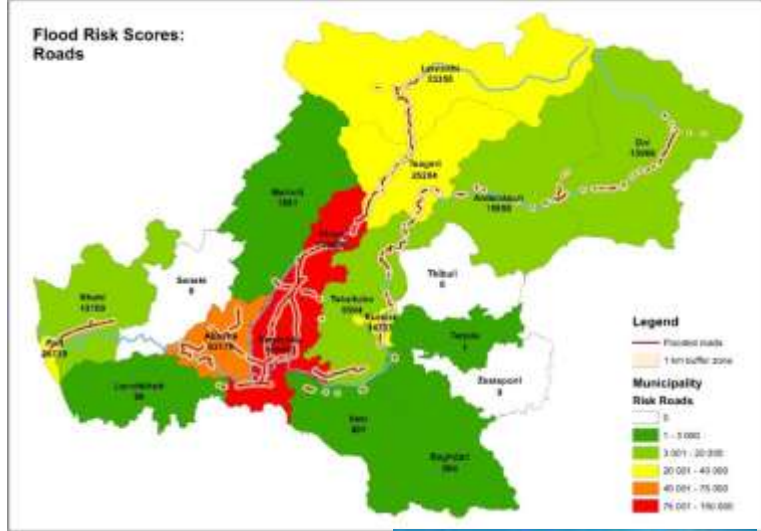
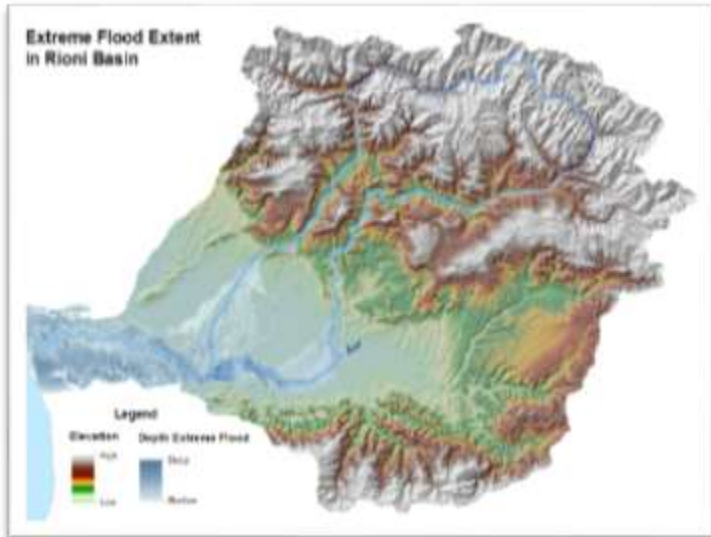

მდ. რიონის აუზის წყალდიდობებისა და წყალმოვარდნების მართვის კლიმატისადაში შედეგი კრედიტის შემუშავება მოწყვლადი მოსახლეობის დასაცავად საქართველოში

- საფორდო მასალების მოძიება-
დაშუშავება
  - სავალი კვლევები
  - ინფორმაციის დაშუშავება
  - მონაცემთა ბაზების შექმნა
  - ჰიდროლოგიური და ჰიდრაულიკური
მოდელირება HEC-HMS-ისა და MIKE
FLOOD-ის გამოყენებით
  - ბუნებრივი საფრთხეების (მეწყარი,
ღვარცხოვი, წყალდიდობა-
წყალმოვარდნა და სხვა) ზონირების
რუკების შედგენა
  - მეთოდსადგურების და
ჰიდროლოგიური საბუშაბოების
მოწყობა
  - უკიდურესად დაძაბულ უბნებზე
თანამედროვე მონიტორინგული
აღჭურვილობის მონტაჟი
  - საბოლოო ანგარიშის შედგენა
- მიზანი:**
- გარემოს ეროვნული სააბენტო
შესაძლებლობების გაძლიერება
ბუნებრივი კატასტროფების
მონიტორინგის კუთხით;

ბუნებრივი კატასტროფების რისკების მართვა

შეფასებული დასახლებული
კუნძულები - 325

შეფასებული ოჯახი (კომლი) - 928

მოგზადაბული გეოლოგიური
დასკვნა - 124

მიზანი:

- სტიქიური გეოლოგიური
პროცესების არსებული
მდგომარეობის შეფასება და
რეკომენდაციების გაცემა
პრევენციული ღონისძიებების
განხორციელების მიზნით

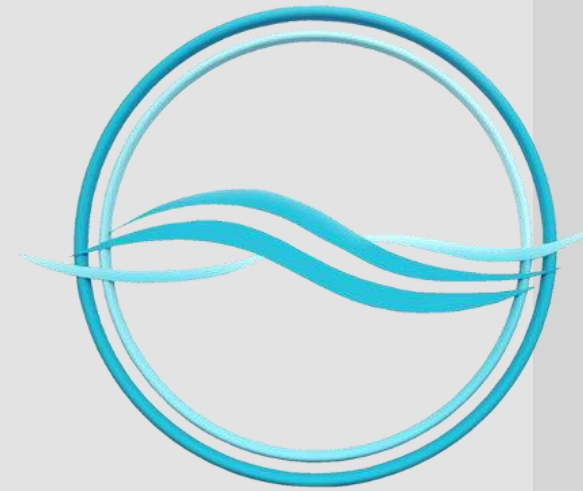

ბუნებრივი კატასტროფების რისკების მართვა

მონიტორინგი განხორციელდა საქართველოს მთელს ტერიტორიაზე	2014	2015
მონიტორინგის დროს შეფასებული დასახლებული პუნქტები	845	931
ფორს-მაჟორულ სიტუაციაში შეფასებული დასახლებული პუნქტი	298	325
ოჯახი (კომლი)	982	928
სანიჟინრო-გეოლოგიური დასკვნა	83	124
მეწყრის და ღვარცოფის კადასტრი	732	515

პრიორიტეტი:
მონიტორინგის სისტემების
განვითარება და მეტეოროლოგიური
და ჰიდროლოგიური პროგნოზის
გაუმჯობესება

ჰიდროლოგიური მონიტორინგის ქსელი

ევროკავშირის წყლის ჩარჩო
დირექტივის მოთხოვნების
შესაბამისი ჰიდროლოგიური
მონიტორინგის ქსელის
ამოქმედება აჭარის რეგიონში

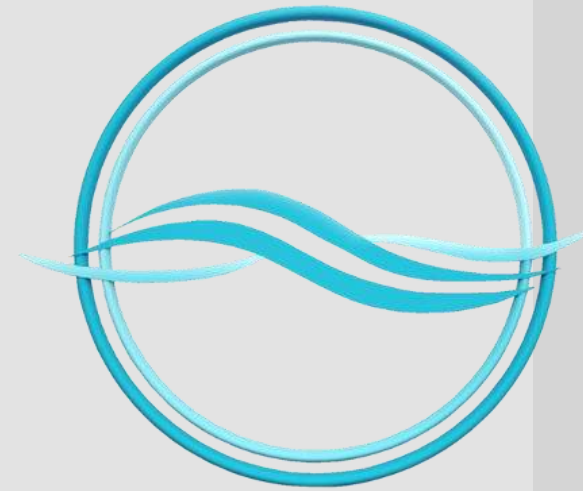
მიზანი:

- წყალდიდობის რისკის
შეფასება;
- ჰიდროლოგიური
კრონოზის
გამართლებადობის
გაზრდა;

პროგრესი:

კლიენტის სვლილება და
სტრატეგიული მართვის განვითარება

აბრომეთეოროლოგიური სადგური ევრომ ეართლისა და სამეგრელო-ჯემო სვანეთის რეგიონში

მონაცემების შეგროვება და
დამუშავება

- ჰაერის ტემპერატურა;
- ჰაერის ტენიანობა;
- ნალექების რაოდენობა;
- ქარის სიჩქარე;
- ქარის მიმართულება;
- ნიუდაბის ტემპერატურა;
- ნიუდაბის ტენიანობა;

მიზანი:

ფარგერებისათვის ინფორმაციის
მიწოდება

აგროკლიმატოლოგიური ბიულეტენი

გარემოს ეროვნული სააგენტო
დეკადურად ამუშავებს და
უქვეყნებს
აგროკლიმატოლოგიურ
ბიულეტენს

მიზანი:

- სასოფლო-სამეურნეო
კულტურების
მოსავლიანობის
ზრდა/განვითარება და
მინდვრის
სამუშაოების ეფექტურად
ჩატარება

International Conference "Climate Change and Biodiversity"
Tbilisi, 4-6 November, 2015

AGROCLIMATOLOGICAL ANALYSIS OF GEORGIAN VITICULTURE

Mariani L. ^{1,2}, Cola G. ¹, Failla O. ¹, Megrelidze L. ³, Maghradze D. ^{4,5},

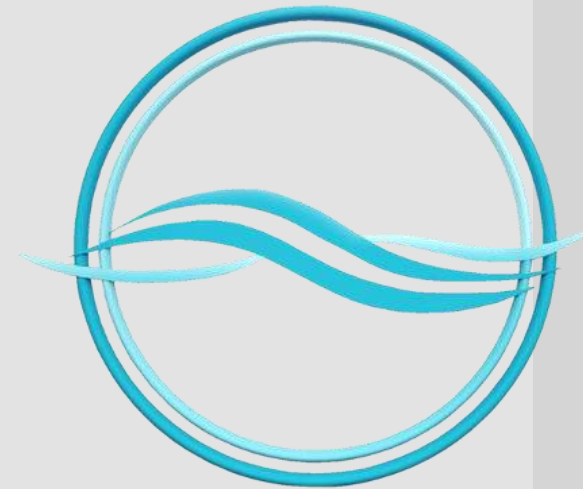
- 1 Department of Agricultural and Environmental Sciences - Production, Landscape, Agroenergy - University of Milan, Milan, Italy
- 2 Lombard Museum of History of Agriculture
- 3. National Environmental Agency of Georgia
- 4 Institute of Horticulture, Viticulture and Oenology, Agricultural University of Georgia
- 5 National Wine Agency of Georgia

✓ საინვესტიციო გზამკვლევი
აგროსასურსათო სექტორის განვითარების
მიმართულებით

პროგრამით:

ბუნებრივი რესურსების მდგრადი
მართვა და მომსახურების ხარისხის
მაშველობა

მომსახურების ცენტრი ერთი ფანჯრის პრინციპით

მომსახურების ცენტრი

მიზანი:

ერთი ფანჯრის პრინციპის გათვალისწინებით, სააგენტოს კომპეტენციაში შემავალ საკითხებზე, მიაწოდოს პირველადი ინფორმაცია, გაუწიოს სათანადო კონსულტაცია და შესაბამისი მომსახურება

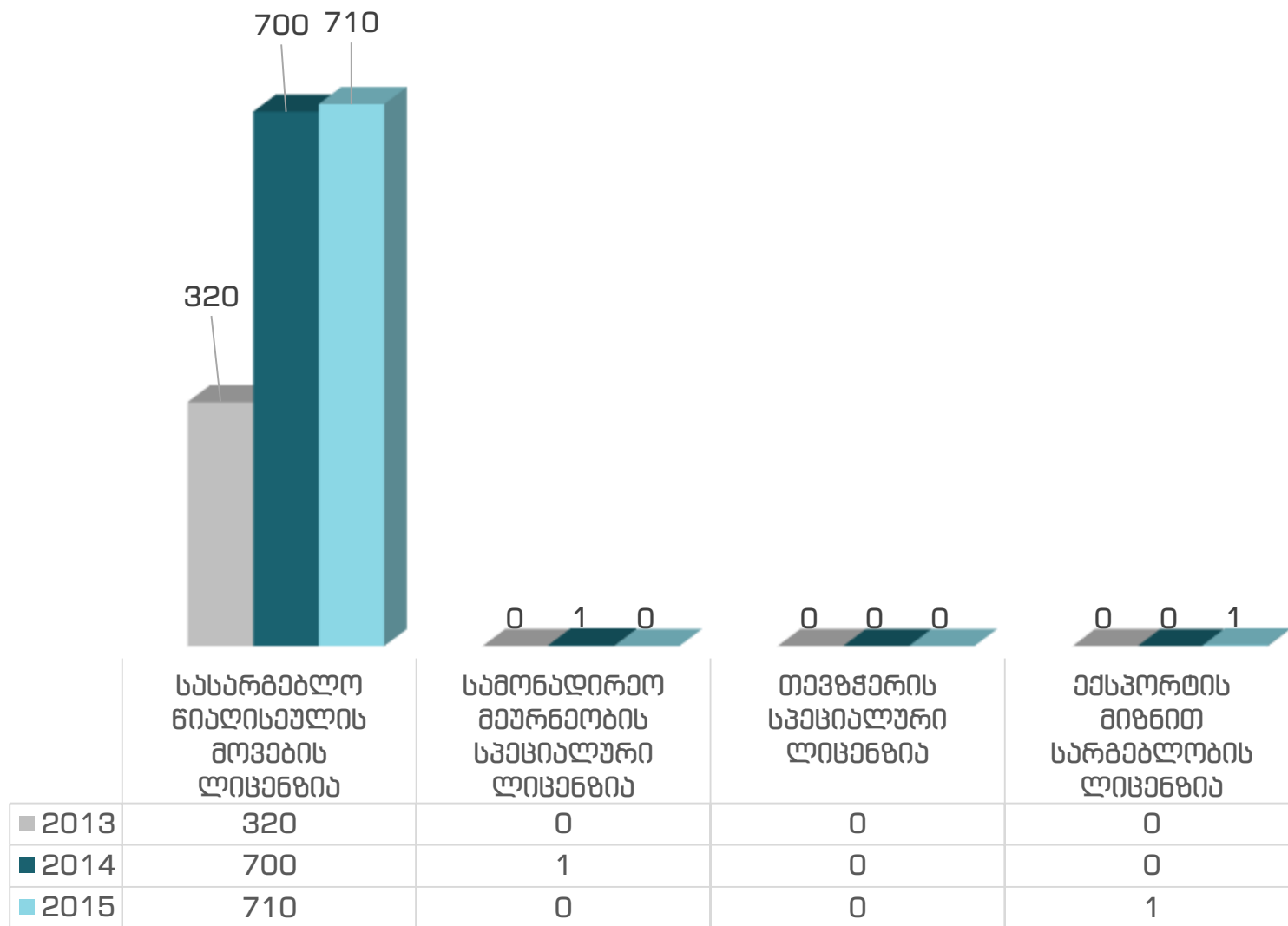

ბუნებრივი რესურსების სარგებლობის ლიცენზირება

ლიცენზირებისა და ფასიანი მომსახურების ელექტრონული სისტემის დაწესება

მიზანი:

- განაცხადის წარდგენა სახლიდან გაუსვლელად;
- განაცხადის ელექტრონული აღრიცხვა;
- საქმის წარმოების შეუფერხებლობა;
- დოკუმენტ ბრუნვის სრული კონტროლი;
- პროცესის გამჭვირვალობა;

შეხვედრა ლიცენზიანტი კომპანიების წარმომადგენლებთან

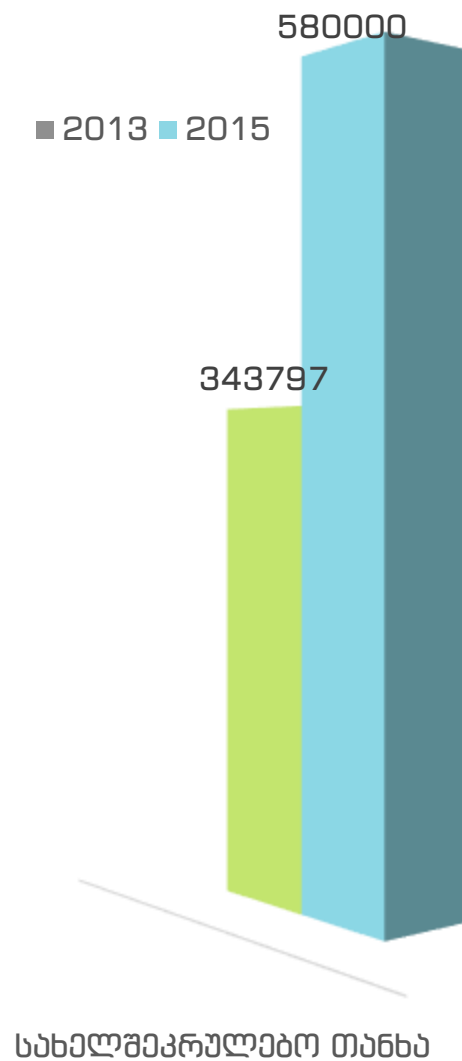
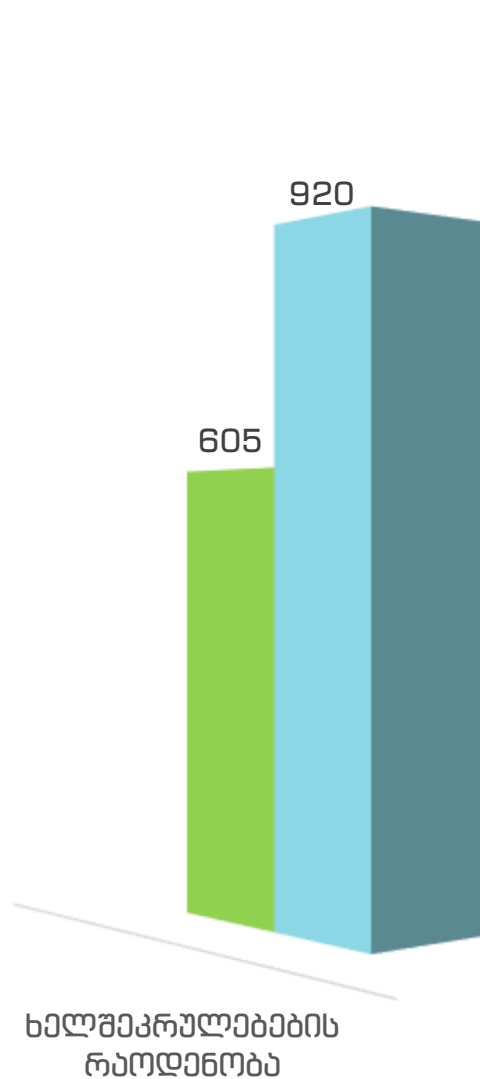
მიზანი:

- ლიცენზიების მეორე კომპანიებს ჰქონდეთ შესაძლებლობა საკანონმდებლო პროცედურების დახვეწისა და გამარტივების პროცესში მათი მონაწილეობა იყვნენ ჩართულნი

გარემოს ეროვნული სააგენტო - ფასიანი მომსახურება

ფასიანი მომსახურების სტატისტიკა
2013 – 2015 წწ.

სააგენტოს რეგიონალური ოფისი ქუთაისში

ოფისი უერთიანებს გეოლოგიის
დეპარტამენტის რეგიონალურ და
მომსახურების სააგენტოებს

მიზანი:

- სააგენტოს მომსახურებების
მოქნილობისა და
ხელმისაწვდომობის გაზრდა;

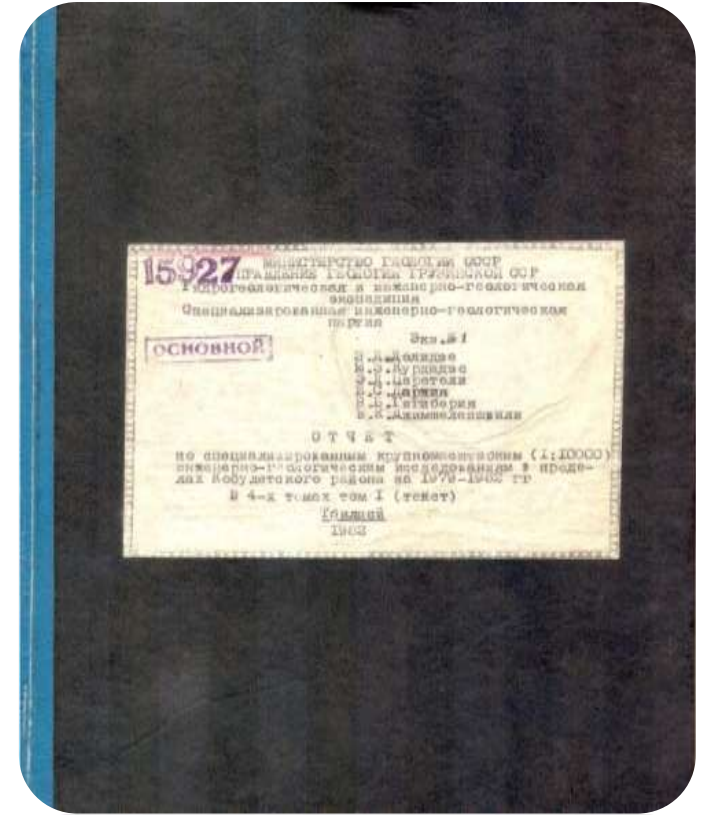
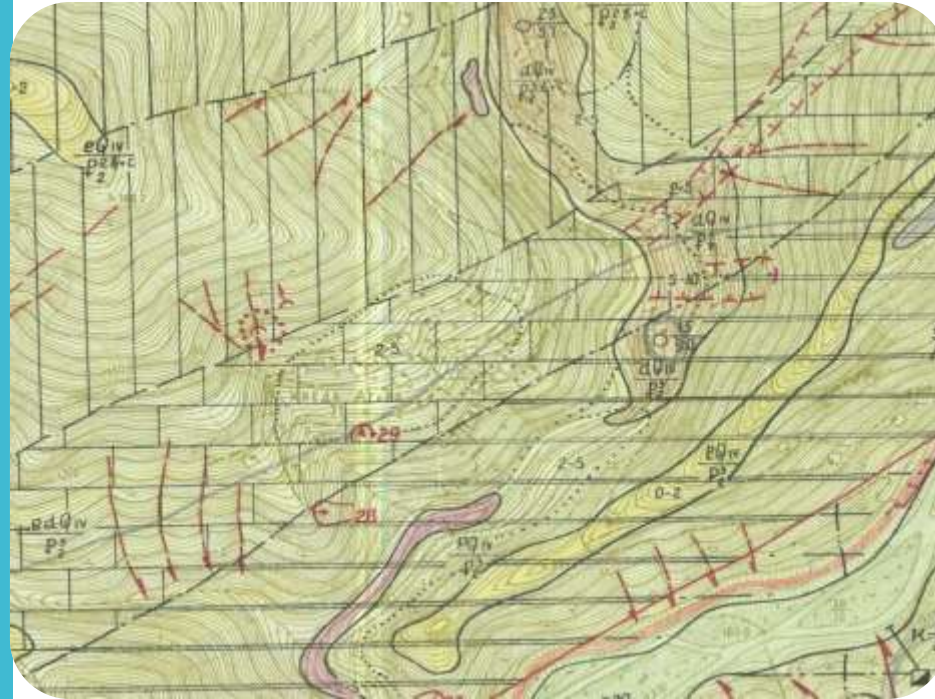

გეოლოგიური ფონდების დიგიტალიზაცია

დიგიტალიზაციის პროექტი გულისხმობს არსებული გეოლოგიური ფონდების ქალაქის ვერსიიდან ელექტრონულ ვერსიაში გადაყვანას

მიზანი:

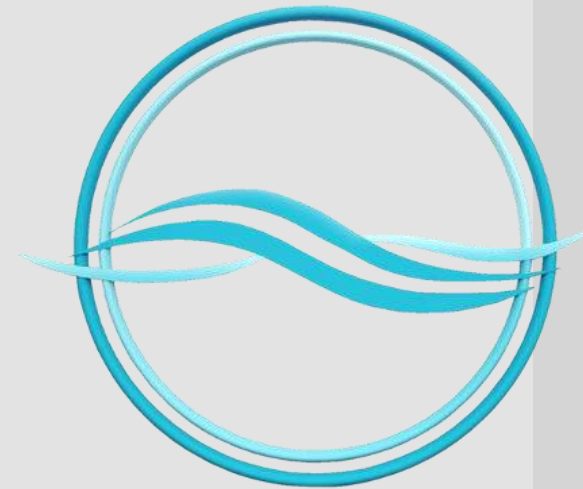
- უზენიესელოვანესი ინფორმაციის გადარჩენა განადგურებისგან;
- მინერალური რესურსების ბაზის სრულყოფა;
- მინერალური რესურსების რაციონალური მართვის ხელშეწყობა;

პროგრესი

შპსი ზღვის მონიტორინგი და
ეთიოლოგიური კვლევები

საქართველოს შიდა წყლების, შიდა წყალსატევების და შავი ზღვის სანაპირო წყლების კვლევები

2015 წელს საქართველოს შიდა წყლების, შავი ზღვის სანაპიროსა და სანაპიროს კონტაქტური წყალსატევების იქტიოლოგიური და ჰიდრობიოლოგიური კვლევები განხორციელდა.

მიზანი:

- არსებული მეთევზეობის და ბიომრავალფეროვნების სტატუსის შეფასება;

2015 წელს ჩატარებული კვლევები ციფრებში

იეთიოლოგიური კვლევები

- 20 ერთჯერადი კვლევა შიდა წყალსამთავებზე;
- 3 კვლევა შავი ღღვის სანაპიროს სანაპიროზე;

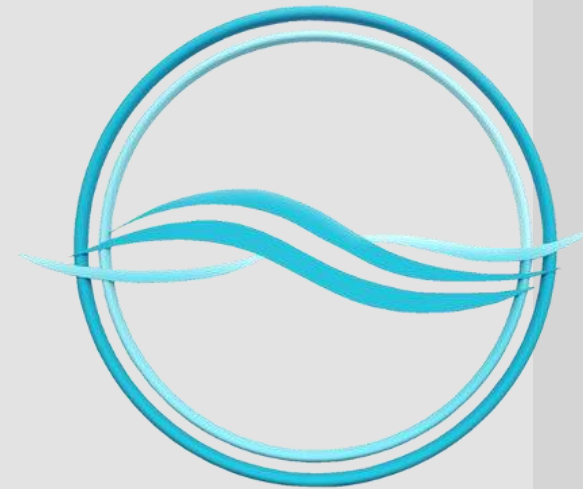
ვიდრობიოლოგიური და მიკრობიოლოგიური კვლევები

- 2 კვლევა შავი ღღვის სანაპიროს სანაპიროს ექვს კონტაქტურ წყალსამთავზე;
- 4 კვლევა შავი ღღვის სანაპიროს სანაპიროს 5 სადგურზე

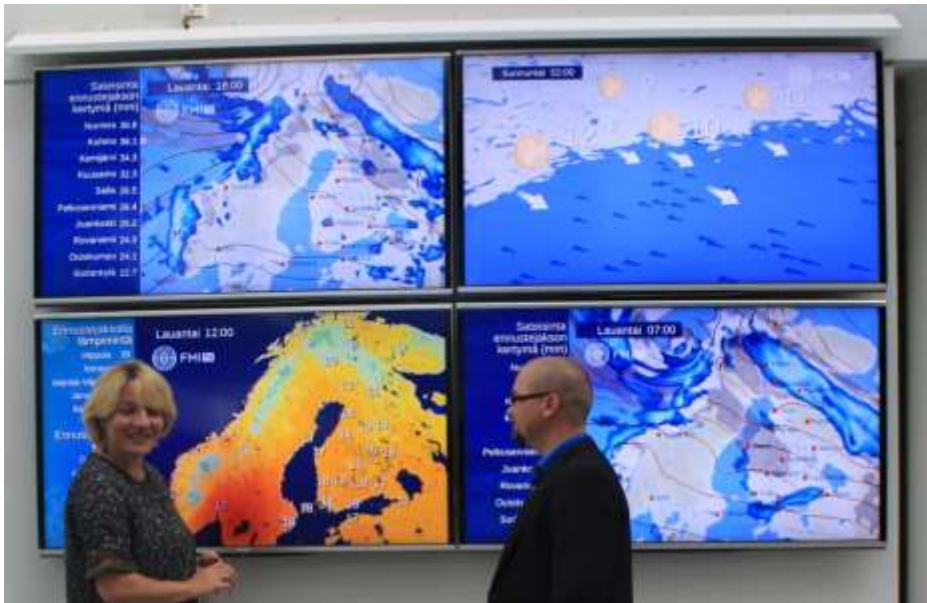

პრიორიტეტი:

საერთაშორისო
თანამშრომლობა

საერთაშორისო თანამშრომლობა

2015 Ministerial Summit & GEO-XII Plenary

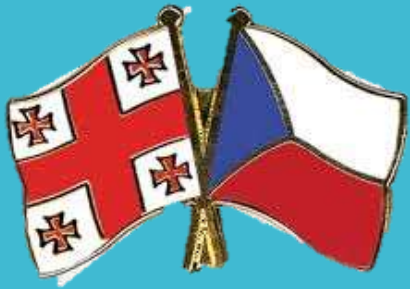
Earth Observations to Address Global Challenges
11-13 November 2015, Mexico City

INEGI
INSTITUTO NACIONAL
DE ESTADÍSTICA Y GEOGRAFÍA

ურთიერთგაგების მემორანდუმი

2015 წელს ხელი
მოეწერა
ურთიერთგაგების
მემორანდუმს
ჩეხეთის
განვითარების
სააგენტოსთან

საერთაშორისო თანამშრომლობა

საერთაშორისო თანამშრომლობა

- 2015 წელს WMO-ში (სსოფლიო მეტეოროლოგიურ ორგანიზაციაში) საქართველოს მუდმივი წარმომადგენლის, შუამდგომლობით მეტეოროლოგიური ინფორმაციის სათანადო მიწოდებად, დაისახა საფრანგეთის მეტეოროლოგიური სამსახური

- მონაწილეობა სსოფლიო მეტეოროლოგიური ორგანიზაციის (WMO) XVII კონგრესში

კონგრესზე განისაზღვრა WMO -ს პოლიტიკა და ძირითადი პრიორიტეტები, დადგინდა ორგანიზაციის გრძელვადიანი გეგმები და ბიუჯეტი.

World Meteorological Organisation

საერთაშორისო თანამშრომლობა

2015 წლის აპრილში ევროპის სამთავრობო-საერთაშორისო ორგანიზაცია EUMETSAT - მა აღმოსავლეთ ევროპისა და კავკასიის ქვეყნების რეგიონალური კონფერენცია საქართველოში გამართა.

EUMETSAT - ის მიზანია თავის წევრ და პარტნიორ ქვეყნებს (მათ შორის საქართველოს) ოპერატიულად მიაწოდოს სათელითური მეტეოროლოგიური ინფორმაცია, რაც ხელს უწყობს ამინდის პროგნოზების ხარისხის გაუმჯობესებას და მოსალოდნელი სტიქიური ჰიდრომეტეოროლოგიური მოვლენების შესახებ წინასწარი გაფრთხილებების მომზადებას.

აღსანიშნავია, რომ გარემოს ეროვნული სააგენტო ორგანიზაცია - EUMETSAT-თან რამდენიმე წელია რაც თანამშრომლობს, მათ მიერ მოწოდებული ინფორმაციის საფუძველზე ხდება ამინდის პროგნოზის განსაზღვრა.

პროექტები

„მდგრადი ორგანული დამაბინძურებლების (POPs) შესახებ სტოკჰოლმის კონვენციის განხორციელებასთან დაკავშირებული საქართველოს ეროვნული საინჟინერო-ტექნიკური ცენტრის განხილვა და განახლება“

"წყალდიდობებისა და წყალმოვარდნების მართვის კლიმატისადმი მდებარე კრატერის შემუშავება მოწყვლადი მოსახლეობის დასაცავად საქართველოში"

ADAPTATION FUND

იაკონიის არასაკრედიტო საბრუნო დახმარება იაკონური მცირე და საშუალო საწარმოების პროდუქციის უზრუნველყოფის მიზნით (2013)

"საქართველოს მალაქითიან რეგიონებში მეწყერსაშიში პროცესების მიმართ მგრძობილობის შეფასება დუშეთის მუნიციპალიტეტის საფრთხის ევოლუციური რისკების მართვის მიზნით"

"საინჟინერო სისტემის განვითარება საქართველოში, ალაზანი-აგრიჯის რეგიონში არსებული მიწისქვეშა წყლების მონიტორინგისა და მონაცემთა გადაცემის მიზნით"

იაკონიის არასაკრედიტო საბრუნო დახმარება იაკონური მცირე და საშუალო საწარმოების პროდუქციის უზრუნველყოფის მიზნით (2014)

„კახეთის რეგიონის ხელოვნური წყალსაცავების და მათი მიმდებარე ტერიტორიების დაბინძურების შესწავლა“

საერთაშორისო
სამშენებლო
კომპანია

„საქართველოში კლიმატის ცვლილებების გათვალისწინებით ახალი საშენებლო-კლიმატური ნორმების დამუშავება“

საერთაშორისო
სამშენებლო
კომპანია

პროექტები

"წყლის დაცვის გაძლიერება ჩამდინარე წყლის ხარისხის მაკონტროლებელი სისტემის და საქარტველოში რისკის ევოლუციური წყლის სისტემის ორგანოების მონიტორინგის მეშვეობით"

"ცოდნის საფუძველი ოკეანის ეკონომიკის ზრდისა და ინოვაცი-ისათვის: საზღვაო დაკვირვებების მონაცემების შეკრება და გავრცელება ზღვის ფსკერის კარტირებისათვის" EMODNet

"სანაპიროდან სანაპირომდე ზღვის დასული ტერიტორიების ესელების შექმნა (სანაპიროდან ღია და ღრმა ზღვამდე), ზღვის ქარის ენერჯის კოტენციის გამოყენებასთან ერთად" (CoCoNET)

„ბარემოს ეროვნული სააგენტოს კოტენციის გაძლიერება თბილისში წყალდიდობის რისკების პროგნოზირების და თავიდან აცილების მიზნით“

"საქართველოს ჰიდროენერგეტიკული რესურსების შეფასება"

"შავი ზღვის ბარემოს მონიტორინგის გაუმჯობესება" (EMBLAS II)

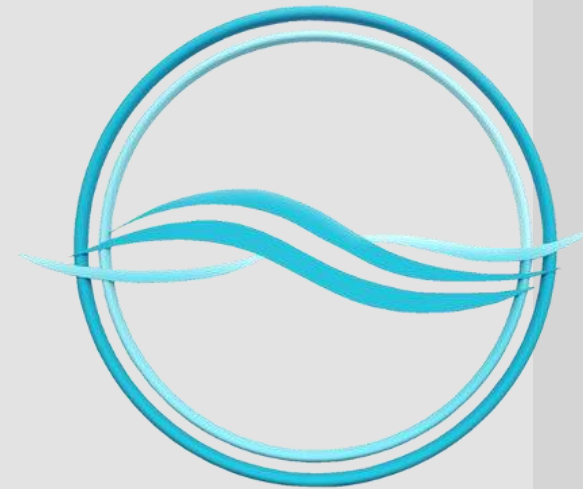

„კატასტროფების რისკების შესაძლებლობების გაძლიერება საქართველოში“

პროგრამები:

აქტიური კომუნიკაცია
დაინტერესებულ მხარეებთან

ყოველთვიური საინფორმაციო ბიულეტენი

ყოველთვიური საინფორმაციო ბიულეტენი მოკლე მიმოხილვა საქართველოს გარემოს დაბინძურების შესახებ

მიზანი:

- საქართველოს გარემოს დაბინძურების შესახებ ინფორმაციის გავრცელება;

გარემოს ეროვნული სააგენტო - 2015 წლის ანგარიში
გარემოს დაბინძურების მონიტორინგის დეპარტამენტი

ყოველწლიური საინფორმაციო ბიულეტენი

გეომონიტორინგული
კვლევების საფუძველზე
მზადდება ყოველწლიური
საინფორმაციო ბიულეტენი

მიზანი:

- სტიქიური გეოლოგიური
პროცესების განვითარების
შედეგები საანბარიშო
წელს და პროგნოზი
მომდევნო წლისათვის

METEO.GOV.GE

ვებ გვერდზე განთავსებულია:

- საქართველოს 27 ქალაქისა და საზღვარგარეთის 9 ქალაქის მინიმუმ 7 დღიანი ამინდის პროგნოზი;
- ამინდის პროგნოზი რეგიონების მიხედვით;
- ინფორმაცია მთვარის ფაზების შესახებ;
- რადიუსიული ფონი საქართველოს 15 ქალაქის მიხედვით;
- მოკლე მიმოხილვა საქართველოს ბარემოს დაბინძურების შესახებ;
- ინფორმაცია სტიქიური მოვლენების შესახებ;
- ჰიდროლოგიური მონაცემები საქართველოს 20 მდინარეზე, წლის მიმდინარე დონის შესახებ;
- 8 „LIVE“ კამერა 5 წამიანი დაყოვნებით;

ინფორმაციის გავრცელება

- სინოპტიკური სიტუაციის აღწერა;
  - ციკლონის მოძრაობა,
  - ანტიციკლონის მოძრაობა,
- მოსალოდნელი ამინდის სრული ტექსტი
  - დასავლეთ საქართველო,
  - აღმოსავლეთ საქართველო,
  - დედაქალაქი,
- საქართველოს ქალაქებზე
  - ამინდის მოვლენა,
  - ტემპერატურა,
  - სინოტივა,
- მოსალოდნელი ამინდის კრობნოზი შემდეგი 2 დღისთვის
  - დასავლეთ საქართველო,
  - აღმოსავლეთ საქართველო,
  - დედაქალაქი,

სინოპტიკური კრობნოზი

ინფორმაციის გავრცელება - ადრეული გაფრთხილება

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო
Ministry of Environment and Natural Resources Protection of Georgia

გარემოს ეროვნული სააგენტო
NATIONAL ENVIRONMENTAL AGENCY

საქართველო, 0112 თბილისი, დავით აღმაშენებლის გამზ. 150 Tel: (+995 32) 2439502; Fax: (+995 32) 2439503;
150 D. Agmashenebeli Ave., 0112 Tbilisi, Georgia E-Mail: info@meteo.gov.ge; info@environment.ge;

საინფორმაციო ბიულეტენი N 350

ქვეყანაში შექმნილი და მისალოდნელი ჰიდრომეტეოროლოგიური და გარემოს დაბინძურების მდგომარეობის შესახებ

თბილისი, 16 დეკემბერი 2015 წ.

აინდი
დღისით დასავლეთ საქართველოს უმეტეს და აღმოსავლეთის ზოგიერთ რაიონში წვიმა, მთაში თოვდა, ღამით კი ცალკეულ რაიონში აღინიშნა მცირე ნალექი; ზოგან ქოვდა დასავლეთის ძლიერი ქარი. ჰერის მაქსიმალური ტემპერატურა დასავლეთ საქართველოში იყო +12°(ფოთი), მინიმალური -6°(ზუგდიდი); ჰერის მაქსიმალური ტემპერატურა აღმოსავლეთ საქართველოში იყო +14°(მარნეული), მინიმალური -14°(სახალქვაო).

კლიმატოლოგია
თბილისში 16 დეკემბერს ჰერის უდიდესი ტემპერატურა აღინიშნა +19,0°(1981წ), უმცირესი -8,0°(1910წ).

ჰიდროლოგია
საქართველოს მდინარეებზე აღინიშნა: დასავლეთში წყლის დონის მომატება 10-30 სმ-ის ფარგლებში, აღმოსავლეთში უმნიშვნელო ცვლილება.

რადიაცია
საქართველოში გამ-გამოსხივების ექსტრემული დონის სიმბლავრემ ატმოსფეროს მიწისპირა ფენაში შეადგინა 9-16 მიკრო-რენტგენის/წთ-ში, რაც ნორმის ფარგლებშია.

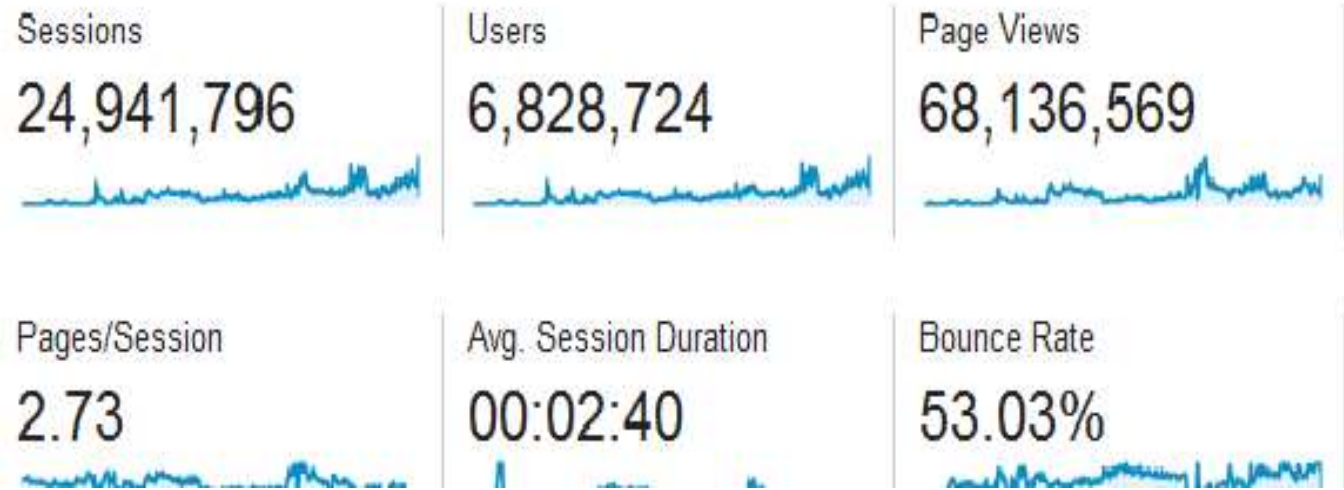
აინდის პროგნოზი დღეს, 16 დეკემბერს

- შინაგან საქმეთა სამინისტრო -
- საჰაერო ძალები
- საგანგებო სიტუაციების სამსახური
- სასაზღვრო პოლიცია
- სახელმწიფო დაცვა
- კრემიდედნის აპარატი
- კრემიერ მინისტრის აპარატი
- მთავრობის აპარატი
- მუნიციპალიტეტები
- და სხვა უწყებებს

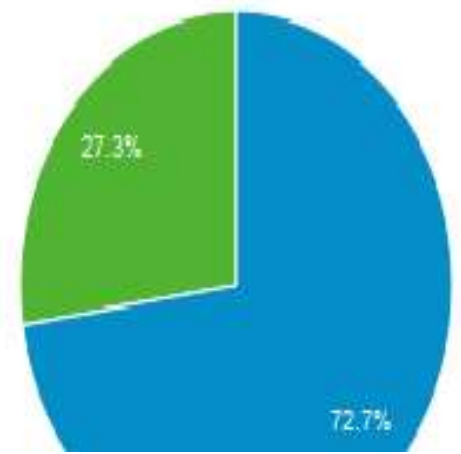
ინფორმაცია
მოსალოდნელი ამინდის
შესახებ საინფორმაციო
ბიულეტენის სახით
ყოველდღიურად ეგზავნება
შემდეგ უწყებებს:

ვებ-გვერდის მომხმარებელთა სტატისტიკა

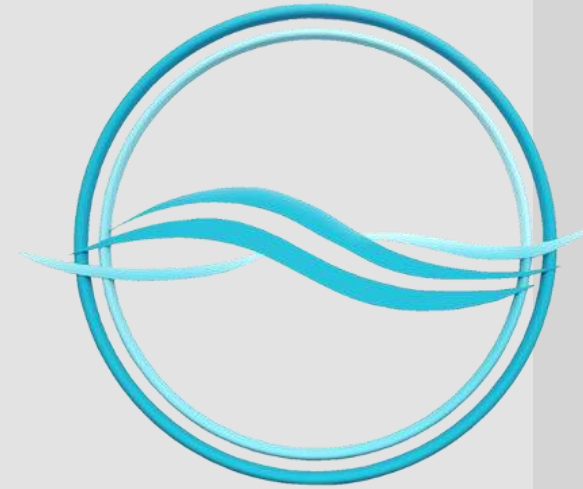

■ Returning Visitor ■ New Visitor

პრიორიტეტი:

სააგენტოს მიმდინარე
საქმიანობის სწრაფი და
შეუფერხებელი წარმოება

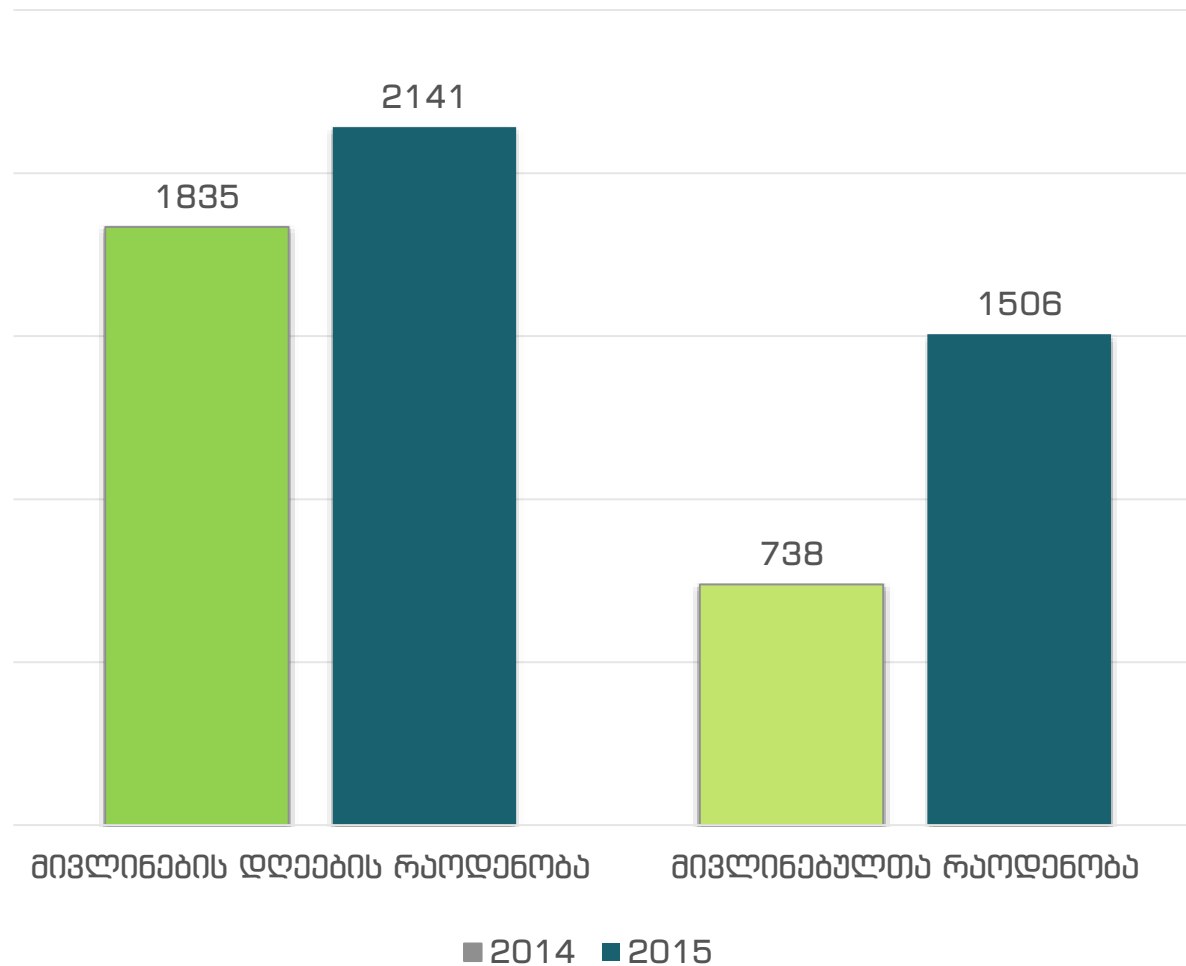

სპეციალიზებული მივლინებები

2014 – 2015 წლებში გარემოს ეროვნული სააგენტოს გუნდი მთელი ქვეყნის მასშტაბით ანხორციელებდა გადანიარბების, განახლების, ინსტალაციის / დამონტაჟებით სამუშაოებს.

მიზანი:

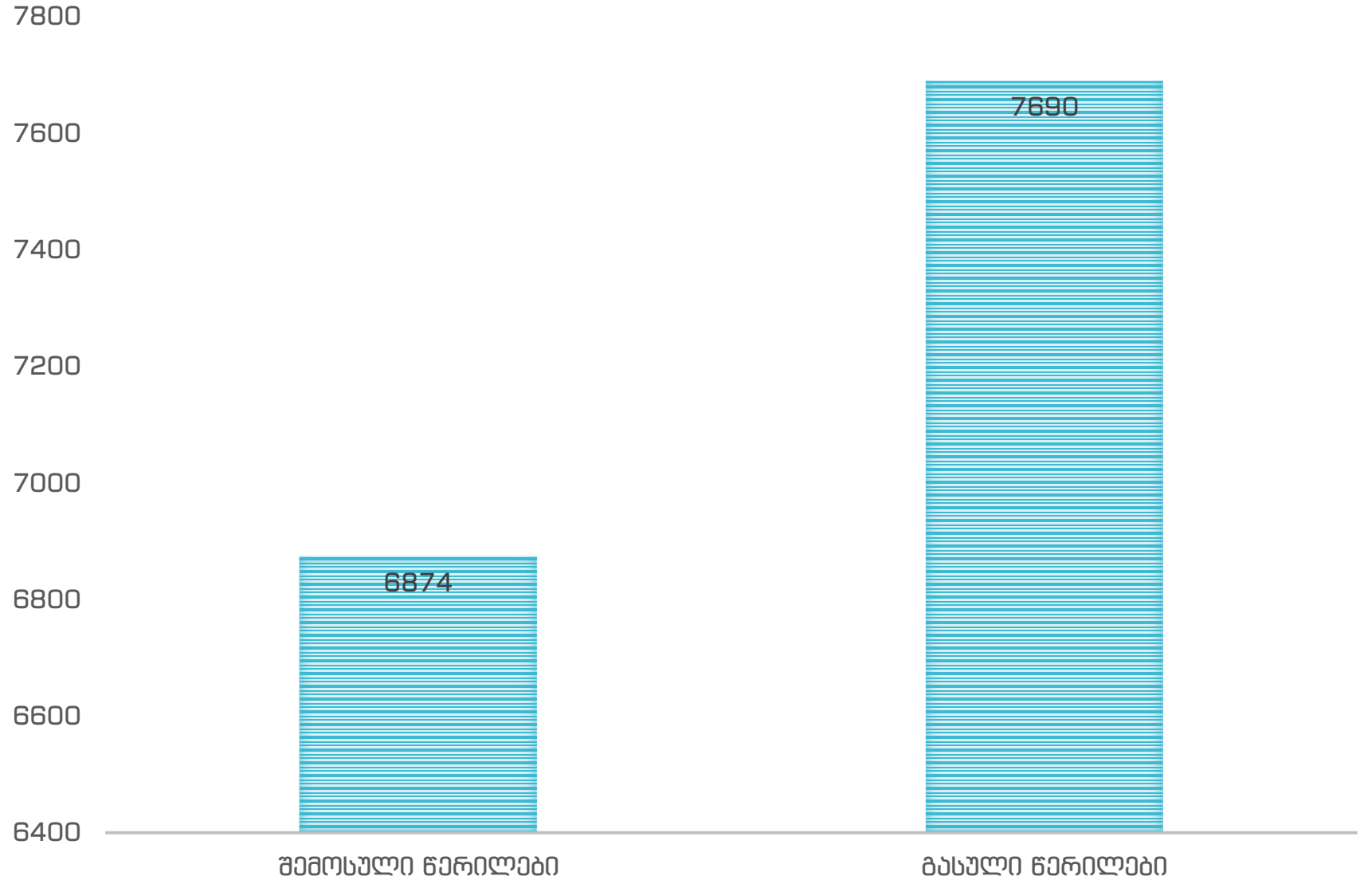
- გარემოს ეროვნული სააგენტოს ქსელის გამართული მუშაობა

საქმის წარმოება - კანცელარია

2015 წელს გარემოს ეროვნულ
სააგენტოში

- შემოვიდა 6874 წერილი
- მოგზადდა და გაიგზავნა 7690
კორესპონდენცია

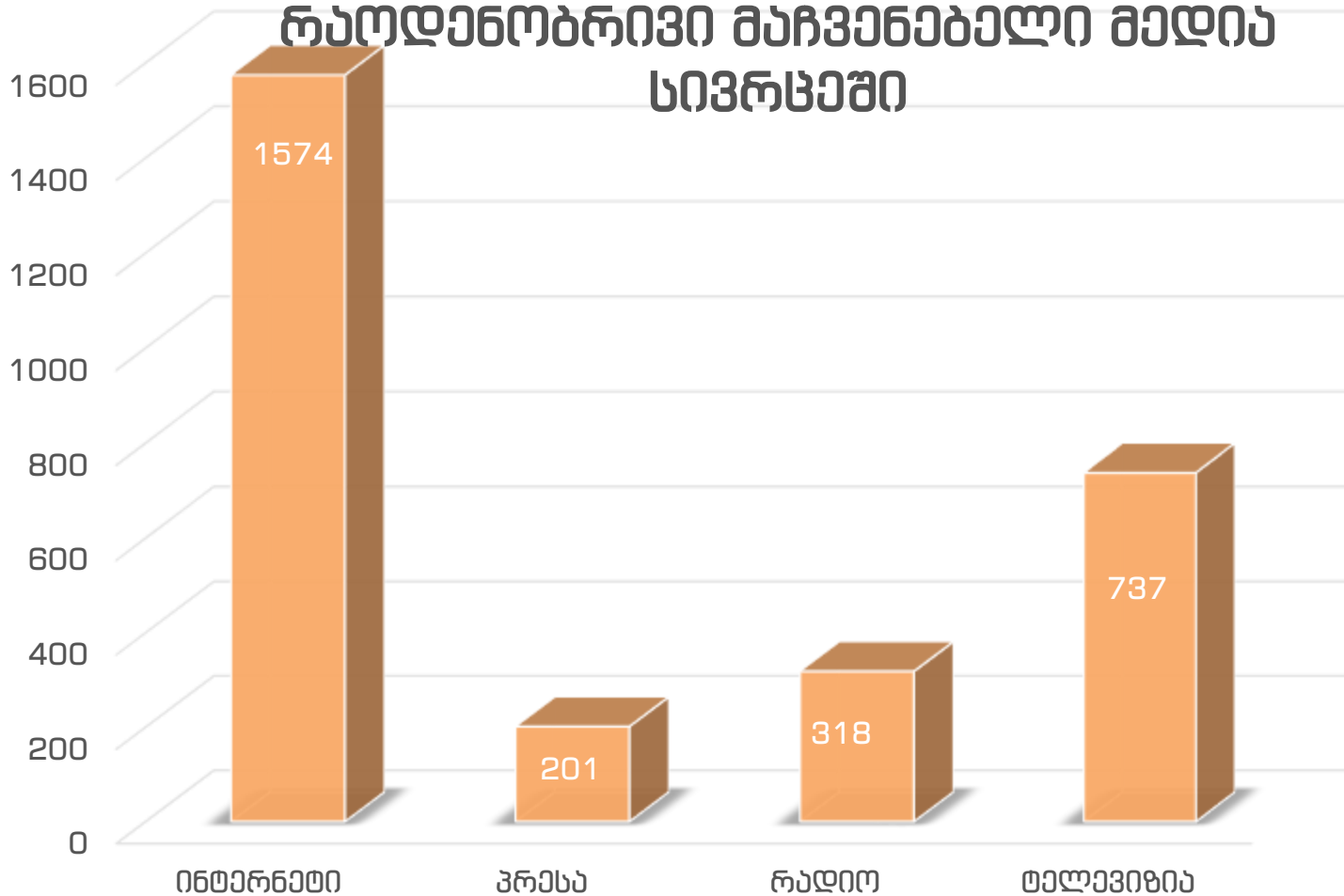
საჯარო ინფორმაცია

- ⦿ 2015 წელს გარემოს ეროვნულ სააგენტოში შემოვიდა 128 განაცხადი საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნის შესახებ, აქედან 80 შემოვიდა საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს გავლით ხოლო 48 განაცხადი პირდაპირი წესით
- ⦿ შესაბამისად მოგზადდა 128 ცნობა საჯარო ინფორმაციის გაცემის შესახებ
- ⦿ 2015 წლის III - IV კვარტლებში გარემოს ეროვნული სააგენტოს ოფიციალურ ვებ გვერდზე განთავსდა 115 ნიუსი

მედია მონიტორინგი - 2015 წელი

სააგენტოს საინფორმაციო გამოვლინების რაოდენობრივი მაჩვენებელი მედია სივრცეში

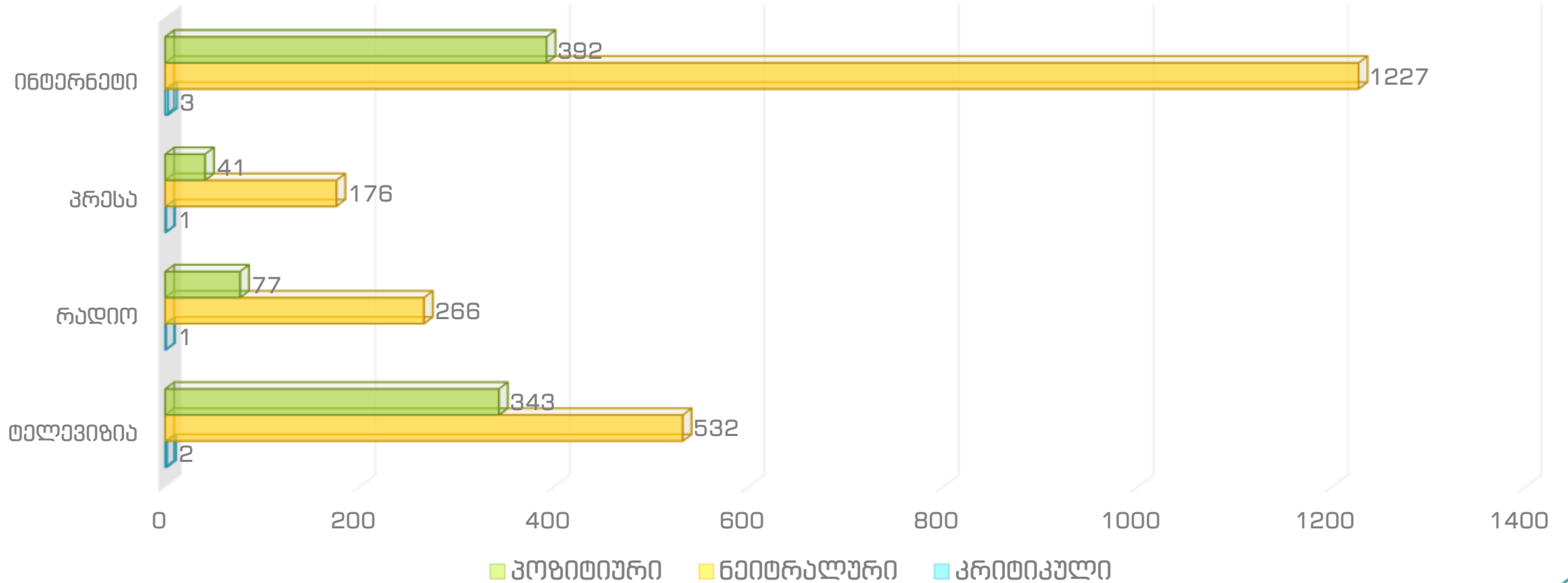

გარემოს ეროვნული სააგენტო - 2015 წლის ანგარიში

მედია მონიტორინგი - 2015 წელი

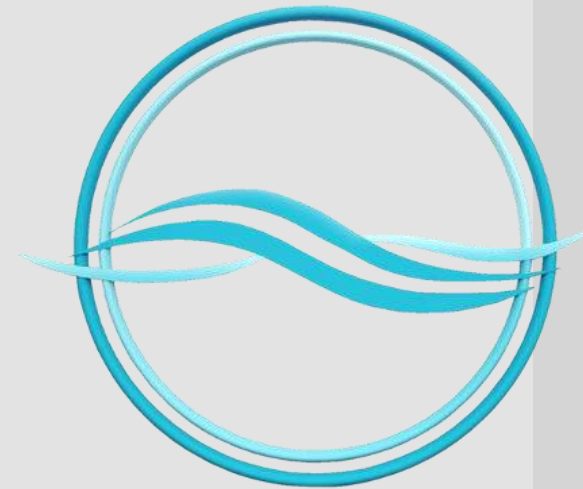
სააგენტოს გამოვლინების შეფასების მარკინგული მედია სივრცეში

პრიორიტეტი:

უსოცირების ხელშეკრულება და
ეკოლოგიკურობა

ევროდირექტივები

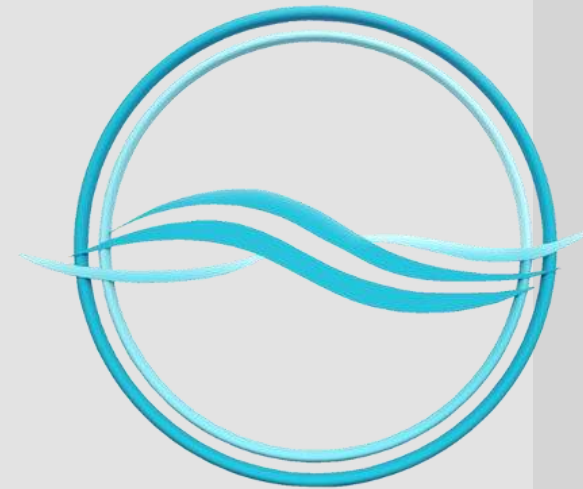
გარემოს ეროვნულ სააგენტოში შეიქმნა ევროკავშირთან დადებული ასოცირების ხელშეკრულებაზე მომუშავე არაფორმალური ჯგუფი.

ჯგუფის მიერ დაგეგმილია გარემოს ეროვნული სააგენტოსთვის გზამკვლევისა და რეკომენდაციების მომზადება ევროდირექტივების კონკრეტულ ვალდებულებებზე რომელთა შესრულებაშიც სააგენტომ უნდა მიიღოს მონაწილეობა.

პრიორიტეტი:

ახალგაზრდა პროფესიონალების
მოზიდვა და პროფესიების
კოკულარობა

"NEA სფერო"

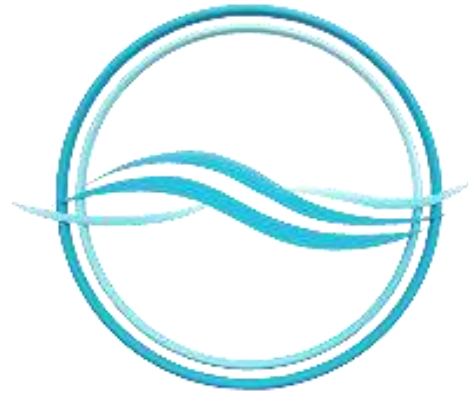
„NEA სფერო„

ცოდნისა და გამოცდილების
მიღების განსაკუთრებული
გარემო სპეციალურად
სტუდენტებისთვის

სტუდენტებს როგორც
სააგენტოს სპეციალისტები,
ასევე მოწვეული სტუმრები
ლექციებსა და სემინარებს
უძარებენ, მათ ასევე აქვთ
საშუალება საკუთარი
კვლევები და მოსაზრებები
გაუზიარონ ექსპერტებს.

100 სტუდენტი „NEA
სფეროში“ ეუფლებიან GIS -ს

გმადლობთ ყურადღებისთვის!

გარემოს ეროვნული სააგენტო

დ. აღმაშენებლის გამზ. 150, 0112, თბილისი

www.nea.gov.ge

2015 წელი

გარემოს ეროვნული სააგენტო განხორციელებული აქტივობების ანგარიში

გარემოს ეროვნული სააგენტო
სისტემური მართვის სამსახური

სარჩევი

ბარემოს ეროვნული სააგენტოს დეპარტამენტები.....	4
ბარემოს ეროვნული სააგენტოს პრიორიტეტები	4
პრიორიტეტი: ბარემოს დაბინძურების მონიტორინგი	4
მონიტორინგის წერტილები.....	4
მინისავევა წყლების მონიტორინგი.....	5
წყლის ხარისხის მონიტორინგი.....	5
ჰაერის ხარისხის მონიტორინგი.....	5
პრიორიტეტი: სტიქიური ბუნებრივი პროცესების მართვა და პრევენცია; ახალი თემოლოგიების დანერგვა	6
ბუნებრივი კატასტროფების რისკების მართვა	6
ადრეული შეთყობინების სისტემა - მდ. ვერეს ხეობა.....	6
ადრეული შეთყობინების სისტემა - რიკოთის გადასასვლელი.....	7
ადრეული შეთყობინების სისტემა - მდ. კაბალი და მდ. დურუჭი	7
ადრეული შეთყობინების სისტემა - დევდორაკ-ამალის ხეობა	8
მესტიის პროექტი	8
რიონის პროექტი	9
მონიტორინგი	9
პრიორიტეტი: ჰიდრომეთეოროლოგიური მონიტორინგის სისტემების განვითარება და მეთეოროლოგიური და ჰიდროლოგიური პროგნოზის ხარისხის გაუმჯობესება.....	10
ჰიდრომეთეოროლოგიური სადგურები	10
ჰიდროლოგიური მონიტორინგის ქსელი.....	10
პრიორიტეტი: კლიმატის ცვლილება და აბრომეთეოროლოგიის განვითარება	11
აბრომეთეოროლოგიური სადგურები ქვემო ქართლისა და სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონებში	11
პრიორიტეტი: ბუნებრივი რესურსების მდგრადი მართვა და მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება.....	12
მომსახურების ცენტრი ერთი ფანჯრის პრინციპით	12
ფასიანი მომსახურების სტატისტიკა 2013 – 2015 წწ.	13
გეოლოგიური ფონდების დიგიტალიზაცია.....	13
პრიორიტეტი: შავი ზღვის მონიტორინგი და იმთილოგიური კვლევები.....	13
საქართველოს შიდა წყლების, შიდა წყალსამთავების და შავი ზღვის სანაპირო წყლების კვლევები.....	13
პრიორიტეტი: საერთაშორისო თანამშრომლობა.....	15
ურთიერთგაგების მემორანდუმები.....	15
კონფერენცია ადრეული გაფრთხილებების სისტემების შესახებ.....	15
მსოფლიო მეთეოროლოგიური ორგანიზაცია.....	15

EUMETSAT-ის აღმოსავლეთ ევროპისა და კავკასიის ქვეყნების რეგიონალური კონფერენცია საქართველოში 16

2015 წლის მნიშვნელოვანი შეხვედრები..... 16

    ფინეთი..... 16

    მეხიკო..... 16

    პოლონეთი..... 16

    პოლონეთი..... 17

    მალტა..... 17

2015 წლის მნიშვნელოვანი აქტივობები..... 17

    თანამშრომლობა UNDP GEF 17

    თანამშრომლობა აზერბაიჯანულ მხარესთან..... 17

    თანამშრომლობა შვეიცარიელ ექსპერტებთან 17

    თანამშრომლობა ავსტრიელ ექსპერტებთან..... 18

    თანამშრომლობა ჩეხეთის ბანკითარების სააგენტოსთან..... 18

    თანამშრომლობა ფინეთის მეთეორეოლოგიურ ინსტიტუტთან 18

2015 წლის მიმდინარე პროექტები 18

    „მდგრადი ორბანული დამაბინძურებლების (POPs) შესახებ სტოკჰოლმის კონვენციის ბანკორციელებასთან დაკავშირებული საქართველოს ეროვნული სანიმპლემენტაციო გეგმის ბანხილვა და ბანახლება“ 18

    "წყალდიდობებისა და წყალმოვარდნების მართვის კლიმატისადმი მდებარე კრუპეტიკის შემუშავება მოწყვლადი მოსახლეობის დასაცავად საქართველოში" 19

    იაპონიის არასასპროექტო საბრუნდო დახმარება იაპონური მცირე და საშუალო საწარმოების პროდუქციის უზრუნველყოფის მიზნით (2013)..... 19

    "საქართველოს მაღალმთიან რეგიონებში მენყარსაშიში პროცესების მიმართ მგრძობელობის შეფასება დუშეთის მუნიციპალიტეტის საფრთხის ქვეშ არსებული ობიექტების მახალითზე"..... 19

    იაპონიის არასასპროექტო საბრუნდო დახმარება იაპონური მცირე და საშუალო საწარმოების პროდუქციის უზრუნველყოფის მიზნით (2014)..... 19

    "შავი ღვინის ბარემოს მონიტორინგის გაუმჯობესება" (EMBLAS II) 20

    "წყლის დაცვის გაძლიერება ჩამდინარე წყლის ხარისხის მაკონტროლებელი სისტემის და საქართველოში რისკის ქვეშ მყოფი წყლის სისტემის ორბანოების მონიტორინგის მეშვეობით"..... 20

    "ცოდნის საფუძველი ოკეანის ეკონომიკის ზრდისა და ინოვაციისათვის: საზღვარ დაკვირვებების მონაცემების შეკრება და გავრცელება ღვინის ფსკერის კარტირებისათვის" EMODNet 20

    "სანაპიროდან სანაპირომდე ღვინის დაცული ტერიტორიების ქსელების შექმნა (სანაპიროდან ღია და ღრმა ღვინამდე), ღვინის ქარის ენერგის კოტენსიალის გამოყენებასთან ერთად" (CoCoNET) 20

    „ბარემოს ეროვნული სააგენტოს კოტენსიალის გაძლიერება თბილისში წყალდიდობის რისკების პროგნოზირების და თავიდან ახილების მიზნით“ 21

"საქართველოს ჰიდროენერგეტიკული რესურსების შეფასება"	21
„კათანტროფების რისკების შესაძლებლობების გაძლიერება საქართველოში“ ...	21
“საინფორმაციო სისტემის განვითარება საქართველოში, ალანგანი-ამერიკის რეგიონში არსებული მიწისქვეშა წყლების მონიტორინგისა და მონაცემთა გადაცემის მიზნით“	22
„კახეთის რეგიონის ხელოვნური წყალსაცავების და მათი მიმდებარე ტერიტორიების დაბინძურების შესწავლა“	22
„საქართველოში კლიმატის ცვლილებების გათვალისწინებით ახალი სამშენებლო-კლიმატური ნორმების დამუშავება“	22
პროგრამით: პროფესიული განვითარება (ტრენინგები, სემინარები).....	22
ტრენინგები/სემინარები.....	22
სამეცნიერო სემინარი.....	23
პროგრამით: აქტიური კომუნიკაცია დაინტერესებულ მხარეებთან	23
ყოველთვიური საინფორმაციო ბიულეტენი / მოკლე მიმოხილვა საქართველოს გარემოს დაბინძურების შესახებ.....	23
ყოველწლიური საინფორმაციო ბიულეტენი „სტიქიური გეოლოგიური პროცესების განვითარების შედეგები საანგარიშო წელს და პროგნოზი მომდევნო წლისათვის“	23
METEO.GOV.GE	24
ინფორმაციის გავრცელება	24
პროგრამით: სააგენტოს მიმდინარე საქმიანობის სწრაფი და შეუფერხებელი წარმოება....	25
სპეციალიზებული მივლინებები	25
საქმის წარმოება - კანცელარია	25
მედია მონიტორინგი - 2015 წელი.....	25
პროგრამით: ასოცირების ხელშეკრულება და ევროდირაქტივები	26
პროგრამით: ახალგაზრდა პროფესიონალების მოზიდვა და პროფესიების კოკულარაცია	27
"NEA სფერო"	27

ბარემოს ეროვნული სააგენტოს დეპარტამენტები

- ⊖ ადმინისტრაციული დეპარტამენტი
- ⊖ ჰიდრომეტეოროლოგიის დეპარტამენტი
- ⊖ გეოლოგიის დეპარტამენტი
- ⊖ გარემოს დაბინძურების მონიტორინგის დეპარტამენტი
- ⊖ სტრატეგიული დაგეგმვისა და სისტემური მართვის დეპარტამენტი
- ⊖ ლიცენზირების დეპარტამენტი
- ⊖ მეთევზეობისა და შავის ზღვის მონიტორინგის სამსახური

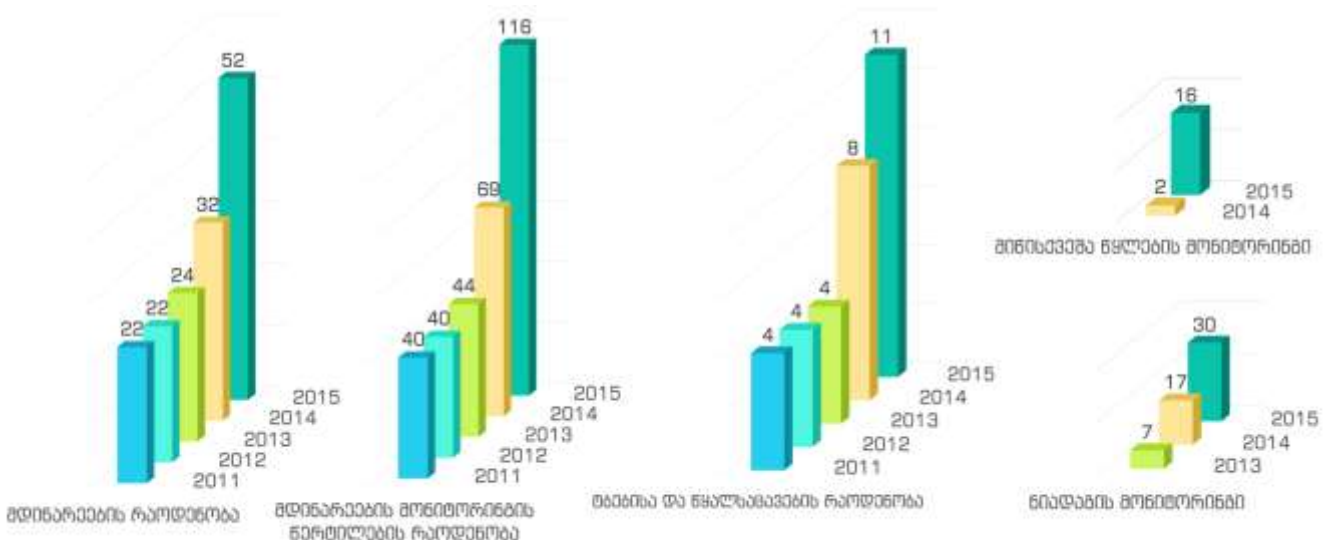
ბარემოს ეროვნული სააგენტოს პრიორიტეტები

- ⊖ გარემოს დაბინძურების მონიტორინგი
- ⊖ სტიქიური ბუნებრივი პროცესების მართვა და პრევენცია; ახალი ტექნოლოგიების დანერგვა
- ⊖ ჰიდრომეტეოროლოგიური მონიტორინგის სისტემების განვითარება და მეტეოროლოგიური და ჰიდროლოგიური პროგნოზის ხარისხის გაუმჯობესება
- ⊖ კლიმატის ცვლილება და აგრომეტეოროლოგიის განვითარება
- ⊖ ბუნებრივი რესურსების მდგრადი მართვა და მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება
- ⊖ შავი ზღვის მონიტორინგი და იქთიოლოგიური კვლევები
- ⊖ საერთაშორისო თანამშრომლობა
- ⊖ პროფესიული განვითარება (ტრენინგები, სემინარები)
- ⊖ აქტიური კომუნიკაცია დაინტერესებულ მხარეებთან
- ⊖ სააგენტოს მიმდინარე საქმიანობის სწრაფი და შეუფერხებელი წარმოება
- ⊖ ასოცირების ხელშეკრულება და ევროდირექტივები
- ⊖ ახალგაზრდა პროფესიონალების მოზიდვა და პროფესიების პოპულარიზაცია

პრიორიტეტი: ბარემოს დაბინძურების მონიტორინგი

მონიტორინგის წარტილები

2015 წლის განმავლობაში გაფართოვდა ზედაპირული წყლების მონიტორინგის ქსელი: გაიზარდა მდინარეების რაოდენობა, რომელზეც ხორციელდება მონიტორინგი - რაოდენობამ შეადგინა **52**; მდინარეების მონიტორინგის წერტილების რაოდენობა წელს **116**-ს შეადგენს, ხოლო ტბების და წყალსაცავების რაოდენობა - **11**; ნიადაგის მონიტორინგი ხორციელდება **30** წერტილში, ხოლო მიწისქვეშა წყლების მონიტორინგი მიმდინარეობს **16** წერტილში.

მიწისქვეშა წყლების მონიტორინგი

2013 წლიდან, პირველად მიმდინარეობს მიწისქვეშა წყლების სისტემატური მონიტორინგი ალაზანი-აგრიჩაის მიწისქვეშა წყლებზე;

2015 წელს კახეთის რეგიონში (ალაზანი-აგრიჩაის არტეზიული აუზი) სააგენტოს საკუთარი სახსრებითა და ჩეხეთის რესპუბლიკის მთავრობის ფინანსური მხარდაჭერით მიწისქვეშა წყლების არსებულ 13 ჭაბურღილზე დამონტაჟდა თანამედროვე ჰიდროგეოლოგიური აპარატურა, რომლის საშუალებითაც ონლაინ რეჟიმში სააგენტოს მიეწოდება ინფორმაცია წყლის სხვადასხვა პარამეტრების (რაოდენობრივი და ხარისხობრივი) შესახებ.

წყლის ხარისხის მონიტორინგი

2015 წელს წყლის ხარისხისა და დაბინძურების მონიტორინგის გაძლიერების მიზნით ე.წ. „ცხელ წერტილებში“, ამოქმედდა სინჯების ამღები 3 ავტომატური სისტემა მდ. მაშავერაზე, კაზრეთულასა და ყვირილაზე, რის შედეგად შესაძლებელი გახდა ამ მდინარეებში pH-ის უწყვეტ რეჟიმში გაზომვა. იმ შემთხვევაში, თუ მონაცემი ნორმის ფარგლებს სცდება, ხდება დაუყოვნებლივ სინჯის აღება და სააგენტოში შეტყობინების გამოგზავნა, რის შემდეგაც სააგენტოს სპეციალისტების მიერ ხორციელდება აღებული სინჯების ლაბორატორიაში ტრანსპორტირება შემდგომი ქიმიური ანალიზებისთვის.

აგრეთვე აღსანიშნავია, რომ 2015 წელს, მნიშვნელოვან წერტილებში, სააგენტომ დაიწყო ჰიდრობიოლოგიური მონიტორინგი, კერძოდ ბენტოსის მაკროუბიოცენოზების განსაზღვრა ევროკავშირის - წყლის ჩარჩო დირექტივის შესაბამისად.

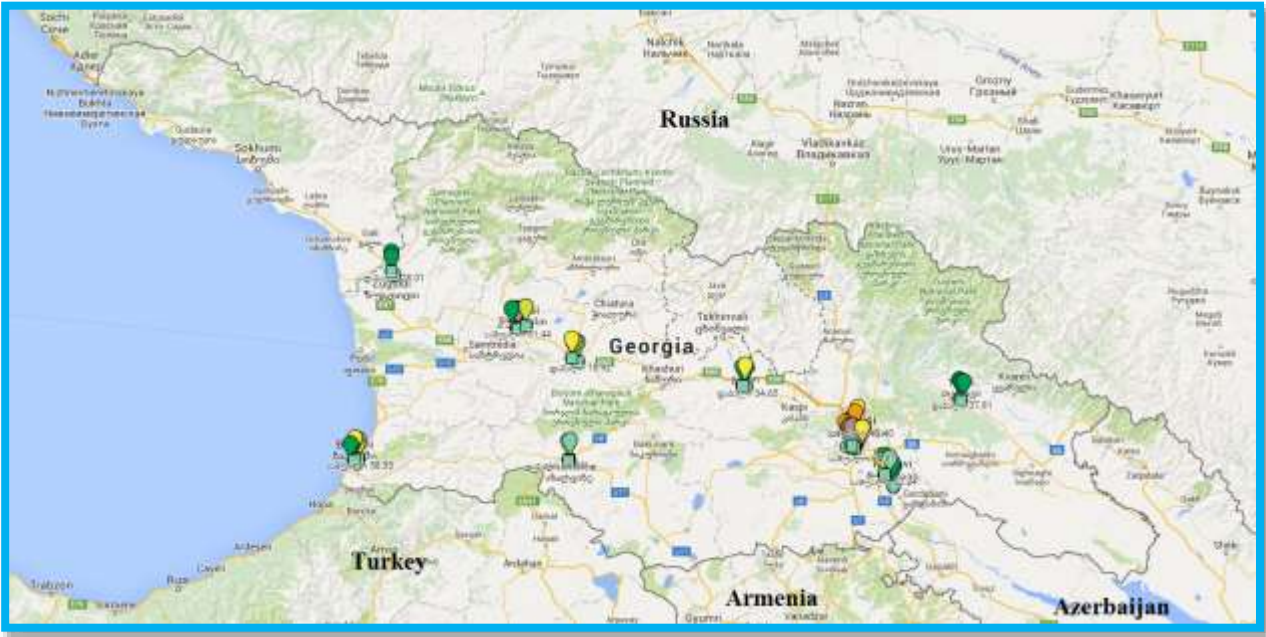
ჰაერის ხარისხის მონიტორინგი

ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის სისტემის განვითარების სწორად დაგეგმვის მიზნით 2015 წელს საქართველოს 10 ქალაქის (თბილისი, ბათუმი, ზუგდიდი, ქუთაისი, რუსთავი, ზესტაფონი, ხარაგაული, ახალციხე, თელავი და გორი) 116 წერტილში განხორციელდა ატმოსფერული ჰაერის

დაბინძურების ინდიკატორული გაზომვები. გაიზომა აზოტისა და გოგირდის დიოქსიდების, ოზონისა და ბენზოლის კონცენტრაციები.

ჰაერის დაბინძურების განმსაზღვრელი ინდიკატორული საზომები ორი კვირის განმავლობაში საქართველოს მასშტაბით სხვადასხვა წერტილში იყო განთავსებული, რის შემდეგაც გადაიგზავნა დიდი ბრიტანეთის აკრედიტებულ ლაბორატორია Gradko Environmental-ში ანალიზების ჩასატარებლად და შედარდა ევროკავშირის სტანდარტებს. შედეგების საფუძველზე მომზადდა შესაბამისი საინფორმაციო რუკა (იხ. ქვემოთ), რომელზეც დეტალურად არის ასახული დამაბინძურებელი ინგრედიენტების კონცენტრაციები.

პრიორიტეტი: სტიქიური ბუნებრივი პროცესების მართვა და პრევენცია; ახალი ტექნოლოგიების დანერგვა ბუნებრივი კატასტროფების რისკების მართვა

აღრეული შედეგების სისტემა - მდ. ვერეს ხეობა

გარემოს ეროვნული სააგენტოს გეოლოგიისა და ჰიდროლოგიის დარგის სპეციალისტებმა მდ. ვერეს ხეობაში კატასტროფის განვითარების პირველივე წუთებში დაიწყეს სიტუაციის ადგილზე ოპერატიულად შეფასება და სტიქიის გამომწვევი მიზეზების შესწავლა. 2015 წლის 13-14 ივნისს თბილისში განვითარებული სტიქიური მოვლენის შესახებ ჩვენი სპეციალისტების მიერ მომზადდა ანგარიში - „თბილისის ტერიტორიაზე სტიქიური მოვლენების საშიშროების ზოგადი ანალიზი და 2015 წლის 13-14 ივნისს მდ. ვერეს აუზში განვითარებული კატასტროფით

გამოწვეული მდგომარეობის წინასწარი შეფასება“.

გარემოს ეროვნული სააგენტოს კვლევების შედეგად დადგინდა, რომ 2015 წლის 13-14 ივნისს მდ. ვერეს ხეობის მარჯვენა ფერდობზე ადგილი ჰქონდა გეოლოგიური და ჰიდრომეტეოროლოგიური პროცესების თანხვედრას; უხვი ატმოსფერული ნალექების მოსვლას თან დაერთო კლდეზვავების, მეწყერების, ღვარცოფების, მდინარეებში სიღრმითი და გვერდითი ეროზიების, წყალმოვარდნების, წყალდიდობების, დატბორვების და სეტყვის მასშტაბური განვითარება, რასაც მოჰყვა თანმდევი უარყოფითი შედეგები და ადამიანთა მსხვერპლი. მდ. ვერეს ხეობის არეალში აეროგადაღება განხორციელდა. მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე გეოლოგებს საშუალება მიეცათ მოეხდინათ კრიტიკული უბნების იდენტიფიცირება, რომლებმაც კატასტროფული მოვლენები განაპირობეს. აეროგადაღების შედეგად შესაძლებელი გახდა სარისკო უბნების რუკაზე გადატანა და მომავლისთვის რისკების შეფასება. სპეციალისტების ანალიზის საფუძველზე შედგენილი იქნა წინასწარი ანგარიში, და შემუშავდა რეკომენდაციები სამომავლოდ გასატარებელი დამცავი ღონისძიების შესახებ, როგორც ახლო, ასევე საშუალო ვადიან პერსპექტივაში.

მდ. ვერეს აუზში დამონტაჟდა 2 ერთეული ნალექზომი და 1 ერთეული წყლის დონის მზომი ხელსაწყო. სადგურიდან მიღებული ინფორმაცია საშუალებას იძლევა შედარებით გაუმჯობესდეს შესაძლო წყალდიდობა-წყალმოვარდნის პროგნოზი. უახლოეს მომავალში დაგეგმილია მდ. ვერეს აუზში ჰიდრომეტეოროლოგიური დაკვირვების უფრო გახშირებული ქსელის შექმნა, რაც შესაძლებელი იქნება ავტომატური სადამკვირვებლო ჰიდრომეტეოროლოგიური ხელსაწყო-დანადგარების ხეობაში დამონტაჟებით. მდ. ვერეს აუზში (ქ. თბილისის ფარგლებში), აგრეთვე ჩატარდა დიდი მოცულობის ჰიდრომეტრული და ტოპოგრაფიული სამუშაოები, რის შედეგად განხორციელდა წყალდიდობა - წყალმოვარდნების შედეგად შესაძლო დატბორვის არეალების განსაზღვრა და მათი კარტირება.

ადრეული შემცობინების სისტემა - რიკოთის ბადასასვლიელი

რიკოთის გადასასვლელზე არსებულ საავტომობილო გზაზე მიმდინარე და მოსალოდნელი ამინდის პირობების შესახებ სპეციალიზებული ინფორმაციული მომსახურების

უზრუნველყოფის მიზნით, დამონტაჟდა სპეციალიზებული საგზაო მეტეოროლოგიური სადგური, რაც თავის მხრივ, საშუალებას გვაძლევს გამართულად იმუშაოს სააგენტოს ადრეული შეტყობინების სისტემამ.

არსებული სამუშაოები დასრულდა „ტრასეკის დერეფნის მეტეოროლოგიური უსაფრთხოების გაზრდის“ პროექტის ფარგლებში.

ადრეული შემცობინების სისტემა - მდ. კაბალი და მდ. დურუჯი

პოლონეთის საერთაშორისო თანამშრომლობის პროექტის "წყალდიდობის საწინააღმდეგო ადრეული გაფრთხილება და პრევენცია საქართველოში მდინარეებზე კაბალსა და დურუჯზე განსაკუთრებული ყურადღების გამახვილებით" ფარგლებში მდ. კაბალსა და დურუჯზე დამონტაჟდა 2 ერთეული მდინარეში წყლის დონის და 2 ერთეული ატმოსფერული ნალექების რაოდენობის მზომი ხელსაწყო, რაც აძლიერებს გარემოს ეროვნული სააგენტოს შესაძლებლობებს

ჰიდროლოგიური მოვლენების მონიტორინგის კუთხით, აუმჯობესებს ჰიდროლოგიურ პროგნოზირებას და ადრეული შეტყობინების ტექნოლოგიურ სისტემას.

ადრეული შეტყობინების სისტემა - დევდორაკ-ამალის ხეობა

გარემოს ეროვნული სააგენტოს, შვეიცარიული კომპანიების "GEOTEST"-ისა და "GEOPREVENT"-ის სპეციალისტების ერთობლივი მუშაობით დევდორაკ-ამალის ხეობაში ჩატარდა

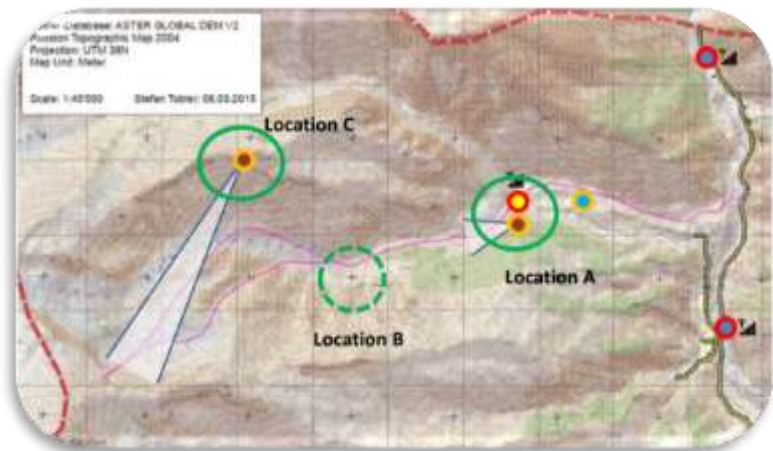

მნიშვნელოვანი კვლევითი სამუშაოები, განხორციელდა სტიქიების გამომწვევი მიზეზების შესწავლა, რის საფუძველზეც შემუშავდა ხეობაში შესაძლო სტიქიური მოვლენების შესახებ ადრეული შეტყობინების სისტემის შექმნის კონცეფცია. შეირჩა რეპრეზენტატიული ადგილები, სადაც დამონტაჟდება ადრეული შეტყობინების სისტემისთვის საჭირო ხელსაწყო-დანადგარები.

ამჟამად, სტიქიური მოვლენების შესაძლო გააქტიურების შემთხვევაში, ადრეული

შეტყობინების მიზნით, მთა-მყინვარწვერის ჩრდილო-აღმოსავლეთ კალთაზე დროებით განთავსებულია საცხოვრებელი ვაგონი (ეგრეთწოდებული „კუნგი“), საიდანაც სპეციალისტების მიერ ხდება დევდორაკის მყინვარისა და მდინარე ამალის ხეობის მონიტორინგი.

ადრეული შეტყობინების სისტემა საშუალებას იძლევა რამდენიმე წუთით ადრე მოხდეს სტიქიურ პროცესებზე რეაგირება, კერძოდ კი სტიქიური პროცესების დაფიქსირება და განგაშის გამოცხადება.

დაგეგმილი სამუშაოების სრულად განხორციელების შემთხვევაში, საქართველოს სამხედრო გზაზე (დარიალის ხეობაში) მოძრავი ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისათვის, ლარსის სასაზღვრო გამშვებ პუნქტსა და ჰიდროელექტროსადგურზე დასაქმებული პირებისათვის შესაძლებელი გახდება დროული გაფრთხილებების მიღება ხეობაში მოსალოდნელი სტიქიური პროცესების შესახებ.

მესტიის პროექტი

ურთიერთთანამშრომლობა გარემოს ეროვნულ სააგენტოსა და შვეიცარიის განვითარების და თანამშრომლობის სააგენტოს შორის შედგა "პრევენციისა და მზადების სისტემების გაძლიერების პროექტის" მე-2 ფაზის ფარგლებში და მიზნად ისახავდა საფრთხეების რუკების დამზადების მეთოდოლოგიის შემუშავებას, რომელიც ეფუძნებოდა შვეიცარიულ ნოუჰაუსსა და ადგილობრივ გამოცდილებას და ამ მეთოდოლოგიის მიხედვით მესტიის მუნიციპალიტეტის დეტალური საფრთხეების რუკების დამზადებას.

პროექტის ფარგლებში მესტიის მუნიციპალიტეტის დაბა მესტიის, ლენჯერის, ჭუბერის, მულახის, ბეჩოსა და ნაკრას თემების ტერიტორიებისათვის მომზადდა წყალდიდობის, ღვარცოფის, მეწყერის, ქვათაცვენისა და თოვლზვავების საფრთხეების რუკები. სააგენტოს სპეციალისტებმა ასევე მოამზადეს რეკომენდაციები გასატარებელი პრევენციული ღონისძიებების შესახებ.

რიონის პროექტი

პროექტი „მდ. რიონის აუზის წყალდიდობებისა და წყალმოვარდნების მართვის კლიმატისადმი მედეგი პრაქტიკის შემუშავება მოწყვლადი მოსახლეობის დასაცავად საქართველოში“ მიზნად ისახავს გარემოს ეროვნული სააგენტოს შესაძლებლობების გაძლიერებას ბუნებრივი კატასტროფების მონიტორინგის კუთხით.

პროექტის ფარგლებში განხორციელდა შემდეგი ღონისძიებები:

- ☒ საფონდო მასალების მოძიება-დამუშავება
- ☒ საველე კვლევები
- ☒ ინფორმაციის დამუშავება
- ☒ მონაცემთა ბაზების შექმნა
- ☒ ჰიდროლოგიური და ჰიდრაულიკური მოდელირება HEC-HMS-ისა და MIKE FLOOD-ის გამოყენებით
- ☒ ბუნებრივი საფრთხეების (მეწყერი, ღვარცოფი, წყალდიდობა-წყალმოვარდნა და სხვა) ზონირების რუკების შედგენა
- ☒ მეტეოსადგურების და ჰიდროლოგიური საგუშაგოების მოწყობა
- ☒ უკიდურესად დამაბულ უბნებზე თანამედროვე მონიტორინგული აღჭურვილობის მონტაჟი
- ☒ ანგარიშის შედგენა

მონიტორინგი

ბუნებრივი კატასტროფების რისკების მართვის მიზნით მონიტორინგი განხორციელდა საქართველოს მთელს ტერიტორიაზე. **2015 წელს ფორს-მაჟორულ სიტუაციაში**, გეოლოგიური სტიქიის გააქტიურების პირობებში, შეფასებულ იქნა **325 დასახლებულ პუნქტში** მცხოვრები **903 ოჯახის** საცხოვრებელი სახლი და საკარმიდამო ნაკვეთი; მომზადდა **124 ვიზუალური საინჟინრო-გეოლოგიური დასკვნა**, შესაბამისი რეკომენდაციებით

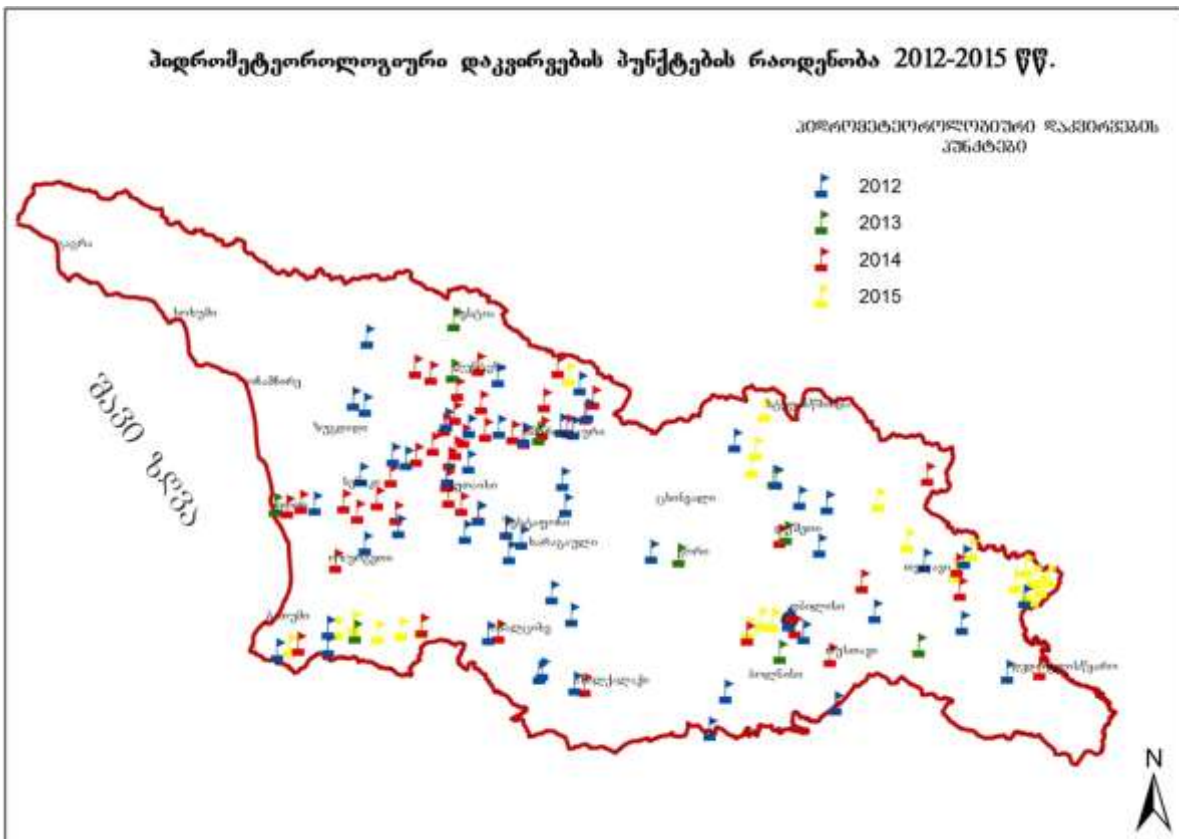
	2014	2015
ფორს-მაჟორულ სიტუაციაში შეფასებული დასახლებული პუნქტი	298	325
ოჯახი (კომლი)	982	928
საინჟინრო-გეოლოგიური დასკვნა	83	124
მეწყერის და ღვარცოფის კადასტრი	732	515

პერიოდში: ჰიდრომეტეოროლოგიური მონიტორინგის სისტემების განვითარება და მეთეოროლოგიური და ჰიდროლოგიური პრობნოზის ხარისხის გაუმჯობესება

ჰიდრომეტეოროლოგიური სადგურები

2012 - 2015 წლებში ჰიდრომეტეოროლოგიური დაკვირვების პუნქტების რაოდენობა მზარდია და დღეისათვის **78** მეტეო და **53** ჰიდროლოგიურ პუნქტს შეადგენს.

სულ **131** ერთეული.

ჰიდროლოგიური მონიტორინგის ქსელი

ურთიერთანამშრომლობის მემორანდუმი რომელიც გაფორმებულია გარემოს ეროვნული სააგენტოს და „საერთაშორისო მდინარეთა აუზების გარემოს დაცვითი პროგრამას“ (EPIRB) შორის ითვალისწინებს 6 ერთეული ავტომატური ჰიდროლოგიური დაკვირვების დანადგარის (რომელიც აღჭურვილია ატმოსფერული ნალექების გამზომი თანამედროვე ტექნოლოგიით) სააგენტოსთვის გადაცემასა და მონტაჟს აჭარის რეგიონში, კერძოდ მდინარე ჭოროხი-აჭარისწყლის აუზში.

ჰიდროლოგიური მონიტორინგის ქსელის ამოქმედება გვამლევს საშუალებას დროულად მოვახდინოთ

წყალდიდობის რისკის შეფასება და უზრუნველყოთ მაღალგამართლებადი პროგნოზების მომზადება.

მემორანდუმი მიზნად ისახავს აჭარაში, გარემოს ეროვნული სააგენტოს ჰიდრომეტეოროლოგიური დეპარტამენტისთვის ევროკავშირის წყლის ჩარჩო დირექტივის მოთხოვნების შესაბამისი მონიტორინგის ქსელის შექმნაში დახმარების გაწევას და მდინარე ჭოროხი-აჭარისწყლის აუზთან დაკავშირებით მონაცემთა შეგროვების, ანალიზისა და დამუშავების შესაძლებლობების გაძლიერებას.

პრიორიტეტი: კლიმატის სვლილება და აგრომეტეოროლოგიის განვითარება

აგრომეტეოროლოგიური სადგურები ევრო ქართლისა და სამეგრელო-ჯემო სვანეთის რეგიონებში

გარემოს ეროვნული სააგენტო ხელს უწყობს რეგიონების მოსახლეობას განავითარონ სოფლის მეურნეობა. ამ მიზნით, გარემოს ეროვნულმა სააგენტომ დაამონტაჟა თითო აგრომეტეოროლოგიური სადგური - გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფელ ველში, რომელიც საირიგაციო ზონას წარმოადგენს, და სამეგრელო-ჯემო სვანეთის რეგიონში. ავტომატური სადგური, ჰაერის ტემპერატურასა და ტენიანობაზე, ნალექების რაოდენობაზე, ქარის სიჩქარესა და მიმართულებაზე, ნიადაგის ტემპერატურასა და ტენიანობაზე მონაცემებს გარემოს ეროვნული სააგენტოს ინფორმაციის დამუშავების ცენტრს აწვდის, რაც ადგილობრივ ფერმერებს საშუალებას აძლევს დროულად მიიღონ ინფორმაცია მიმდინარე და მოსალოდნელი მეტეოროლოგიური პროცესების შესახებ და რეკომენდაციები სასოფლო-სამეურნეო კულტურების რწყვის ნორმებისა და ვადების შესახებ.

გარემოს ეროვნული სააგენტო დეკადურად ამუშავებს და აქვეყნებს აგრომეტეოროლოგიურ ბიულეტენს, რომლის მიზანია სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობის ზრდა/განვითარება და მინდვრის სამუშაოების ეფექტურად ჩატარება.

2015 წელს საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან ერთად შემუშავდა საინვესტიციო გზამკვლევი აგროსასურსათო სექტორის განვითარების მიმართულებით.

პრიორიტეტი: ბუნებრივი რესურსების მდგრადი მართვა და მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება

მომსახურების ცენტრი ერთი ფანჯრის პრინციპით

მომსახურების ვადებისა და ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით, სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოში ფუნქციონირებს შესაბამისი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზით აღჭურვილი მომსახურების ცენტრი. ცენტრის მთავარი მიზანია ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს, ერთი ფანჯრის პრინციპის გათვალისწინებით, სააგენტოს კომპეტენციაში შემავალ, მათ შორის ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის ლიცენზიებთან დაკავშირებულ საკითხებზე, მიაწოდოს პირველადი ინფორმაცია, გაუწიოს სათანადო კონსულტაცია და შესაბამისი მომსახურება;

2015 წელს ქალაქ ქუთაისში სააგენტოს რეგიონული ოფისი გაიხსნა. ოფისი აერთიანებს გეოლოგიის დეპარტამენტის რეგიონულ და მომსახურების სააგენტოებს, რომლებიც უფრო მოქნილსა და ხელმისაწვდომს ხდის სხვადასხვა ტიპის მომსახურებებს, როგორცაა კატასტროფებზე პირველადი რეაგირება, ვიზუალური დაკვირვება, სალიცენზიოდ წინასწარ შერჩეულ ობიექტებზე გეოსაინფორმაციო პაკეტების დამუშავება, საშიშროების ზონების შემოწმება და რესურსების დადგენა. ასევე, მნიშვნელოვანია მომსახურების სამმართველოს პაკეტები, რომლის ძირითადი მიმართულებაა ლიცენზიები და მასთან დაკავშირებული მომსახურებები: პირველადი სალიცენზიო განაცხადების მიღება, ტოპოგრაფიული რუკების მომზადება, ლიცენზიებთან დაკავშირებული კონსულტაციების გაცემა, ათვისების გეგმის, სტატისტიკის დაკვირვების ფორმისა და სხვა დოკუმენტების მიღება.

სააგენტოსთვის პრიორიტეტული მიმართულებაა ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის ლიცენზირების სისტემის გაუმჯობესება. ყოველწლიურად მზარდი მოთხოვნის გათვალისწინებით დანერგვის პროცესშია ელექტრონული სისტემა, სარგებლობის ლიცენზიების მიღებით დაინტერესებულ პირთათვის, რომელიც მეწარმე სუბიექტებს საშუალებას აძლევს ლიცენზიის მისაღებად შესაბამისი განაცხადი წარადგინონ ელექტრონულად. სისტემის საშუალებით ხდება განაცხადების ელექტრონული აღრიცხვა და საქმის წარმოების შეუფერხებლად წარმართვის სრულყოფილი კონტროლი.

ლიცენზიების გაცემის სტატისტიკა:

2015 წელს ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის ლიცენზიის გაცემის მიზნით ჩატარდა **48** აუქციონი;

1070 ობიექტი გატანილ იქნა ელექტრონულ აუქციონზე;

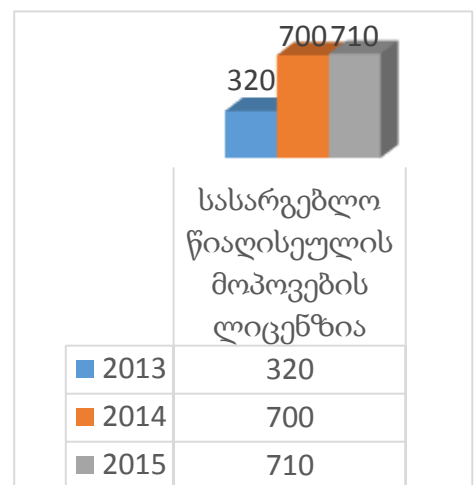
187 ობიექტზე ჩამოიღო გამოცხადდა აუქციონი;

97 ობიექტზე გაიმართა კონკურენცია;

1 დეკემბრის მდგომარეობით გაიცა **710** ლიცენზია (აუქციონებიდან), აქედან მოხდა 185 ლიცენზიის გადაცემა;

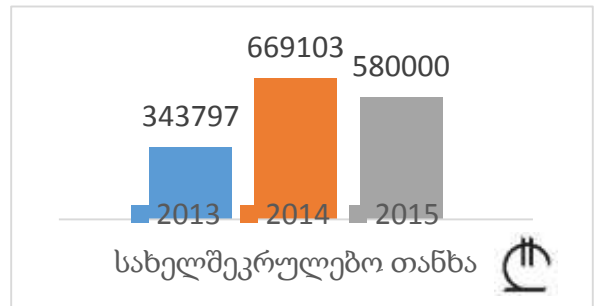
2015 წლის ოქტომბრის თვის მონაცემებით, სულ ბუნებრივი რესურსების მოსაკრებელმა შეადგინა **39.046** მილიონი ლარი, მათ შორის წიაღზე - **28.517** მილიონი ლარი;

აუქციონების შედეგად სახელმწიფო ბიუჯეტში შევიდა **7.936** მილიონი ლარი.

ფასიანი მომსახურების სტატისტიკა 2013 – 2015 წწ.

გარემოს ეროვნული სააგენტოს მომსახურების ცენტრის მიერ 2013 წელს გაფორმდა 605 ხელშეკრულება, 2014 წელს - 850, ხოლო 2015 წელს - 920 ხელშეკრულება. შესაბამისად ხელშეკრულების საგნის მიხედვით გაწეული სამუშაოებისა თუ მომსახურებების მიხედვით სახელშეკრულებო თანხა წარმოდგენილია შემდეგ ჩარტში.

ბიოლოგიური ფონდების დიგიტალიზაცია

2015 წელს გარემოს ეროვნულმა სააგენტომ დაიწყო მნიშვნელოვანი პროექტის განხორციელება რაც გულისხმობს სააგენტოს არქივში დაცული გეოლოგიური ფონდების/ ანგარიშების (ტექსტი, ტექსტური და გრაფიკული დანართები) დიგიტალიზაციას. პროექტი ითვალისწინებს არსებული გეოლოგიური ფონდების ქაღალდის ვერსიიდან ელექტრონულ ვერსიაში გადაყვანას და უმნიშვნელოვანესი ინფორმაციის გადარჩენას განადგურებისგან.

ფონდების დიგიტალიზაციის პროექტის ფარგლებში განხორციელდება ციფრული მასალების კატალოგიზაცია და უფრო სრულყოფილი გახდება ქვეყნის მინერალური რესურსების ბაზა, რაც მნიშვნელოვნად გააუმჯობესებს ამ კუთხით საინვესტიციო გარემოს და ხელს შეუწყობს მინერალური რესურსების რაციონალურ მართვას.

პრიორიტეტი: შავი ზღვის მონიტორინგი და იქტიოლოგიური კვლევები

საქართველოს შიდა წყლების, შიდა წყალსატევების და შავი ზღვის სანაპირო წყლების კვლევები

გარემოს ეროვნული სააგენტოს მეთევზეობისა და შავი ზღვის მონიტორინგის სამსახურმა 2015 წელს საქართველოს შიდა წყლების, შავი ზღვის სანაპიროსა და შიდა წყალსატევების იქტიოლოგიური და ჰიდრობიოლოგიური კვლევები განახორციელა.

კვლევები იქტიოფაუნის, ფიტოპლანქტონის, ზოოპლანქტონის ბენტოსის და მიკრობიოტას ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგს, ასევე თევზების მარაგების შეფასებასა და წყლის

ხარისხობრივ შესწავლას მოიცავდა. მონიტორინგის მიზანი, არსებული მეთევზეობის და ბიომრავალფეროვნების მიმდინარე სტატუსისა და მარაგების შეფასებასა და კვოტების განსაზღვრაში, ასევე თევზჭერის სალიცენზიო პირობების შემოწმებასა და სალიცენზიო განკარგვის რეკომენდაციების გაცემაში მდგომარეობდა.

2015 წელს ერთჯერადი იქთიოლოგიური კვლევები წარმოებდა საქართველოს 20-მდე შიდა წყალსატევზე; სამ ეტაპად განხორციელდა კვლევები შავი ზღვის საქართველოს სანაპიროზე იქთიოფაუნის ბიოლოგიური მრავალფეროვნების მონიტორინგისა და თევზების მარაგების შეფასების მიზნით.

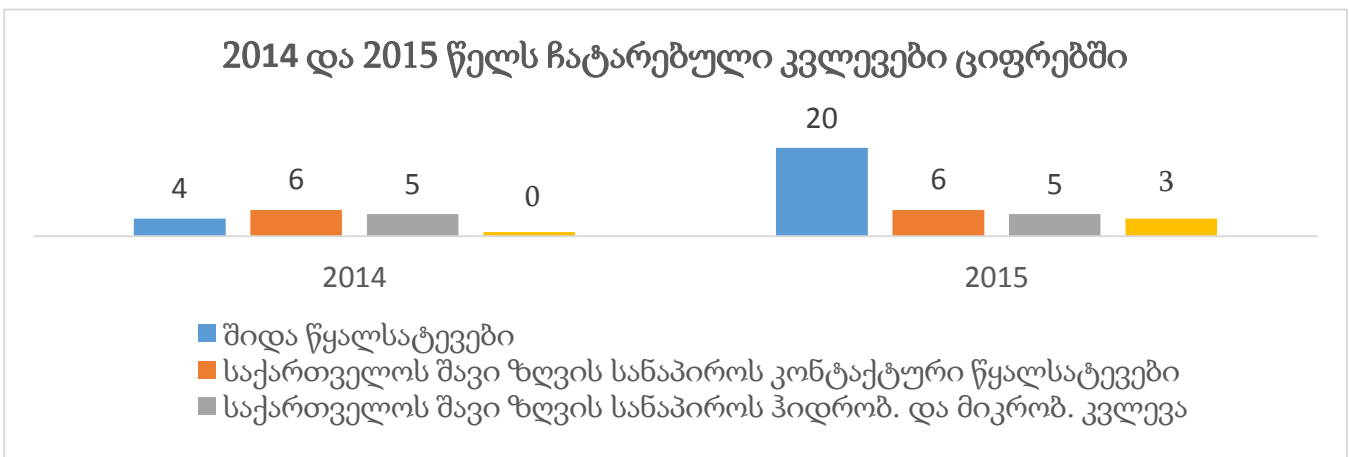

ჰიდრობიოლოგიური და მიკრობიოლოგიური კვლევები წარმოებდა შავი ზღვის საქართველოს სანაპიროს ექვს კონტაქტურ წყალსატევზე წელიწადში ორჯერ; ხოლო წელიწადში ოთხჯერ საქართველოს შავი ზღვის სანაპიროს 5 სადგურზე-დაკვირვების წერტილზე; კვლევა მოიცავს სამეცნიერო ჭერების წარმოებას საქართველოს შავი ზღვის სანაპიროს ყველა უბანსა და აქტუალურ სიღრმით იარუსზე.

აღსანიშნავია, რომ აქამდე იქთიოფაუნის ბიოლოგიური მრავალფეროვნების მონიტორინგი წარმოებდა მხოლოდ თევზის გადმოცლის ადგილებსა და სარეალიზაციო პუნქტებში. საქართველოში საზღვაო კვლევებზე დაფუძნებული იქთიოფაუნის ბიოლოგიური მრავალფეროვნების სისტემური მონიტორინგი 12 წელზე მეტია არ წარმოებულა. ასევე, 12 წელია სახელმწიფოს არ განუხორციელებია შავი ზღვის სანაპიროს თევზების მარაგების შეფასებაც.

ზღვის გარემოს შეფასება ყველაზე სრულფასოვნად შესაძლებელია განხორციელდეს მისი ბიომრავალფეროვნების კვლევისა და მონიტორინგის ბაზაზე. შესაბამისად, ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნების, აღდგენის და გონივრული მართვის საკითხები მეტად აქტუალურია.

იქთიოფაუნა წარმოადგენს საზღვაო ბიომრავალფეროვნების ერთადერთ კომპონენტს, რომლის რაოდენობრივ-ხარისხობრივი მონიტორინგი საშუალებას გვაძლევს თვალი ვადევნოთ ზღვის გარემოში მიმდინარე ცვლილებებს.

პრიორიტეტი: საერთაშორისო თანამშრომლობა

ურთიერთგაგების მემორანდუმები

2015 წლის ივლისში გარემოს ეროვნულ სააგენტოს, ჩეხეთის განვითარების სააგენტოსა და საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს შორის დაიდო ურთიერთგაგების მემორანდუმი პროექტის „ტრასეკას კორიდორის მეტეოროლოგიური უსაფრთხოების გაზრდა“ განხორციელების თაობაზე. პროექტის განხორციელებისთვის ჩეხეთის განვითარების სააგენტომ 110 000 ევროს გამოჰყო. პროექტი ითვალისწინებდა საშიში მეტეოროლოგიური მოვლენების ნეგატიური ზეგავლენის შერბილებას ტრანსპორტის გამავლიანობაზე ტრასეკას დერეფნის საგზაო მონაკვეთზე, რიკოტის უღელტეხილის მახლობლად.

იმავ პერიოდში გარემოს ეროვნულ სააგენტოს, საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს, ჩეხეთის განვითარების სააგენტოსა და ჩეხეთის გეოლოგიურ სამსახურს შორის დაიდო ურთიერთგაგების მემორანდუმი პროექტის „მეწყერის ფორმირების ალბათობის შეფასება საქართველოს მთიან რეგიონებში დუშეთის მუნიციპალიტეტში საფრთხის ქვეშ არსებული დასახლებების, საერთაშორისო გზების და ენერგოსადენების მაგალითზე“ განხორციელების თაობაზე.

კონფერენცია ადრეული გაფრთხილებების სისტემების შესახებ

2015 წელს გარემოს ეროვნული სააგენტოსა და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) ორგანიზებით გაიმართა კონფერენცია თემაზე “სტიქიური ბუნებრივი მოვლენების ადრეული

შეტყობინების სისტემების საერთაშორისო გამოცდილება“. კონფერენციის მიზანი იყო სხვადასხვა ქვეყნებში სტიქიური ბუნებრივი მოვლენების დროს (ზვავი, წყალდიდობა, მეწყერი და სხვ.) ადრეული გაფრთხილების სისტემების გამოყენების კონკრეტული მაგალითების განხილვა და ქართველი სპეციალისტებისთვის გამოცდილების გაზიარება მოწვეული უცხოელი ექსპერტების მიერ.

მსოფლიო მეტეოროლოგიური ორგანიზაცია

სააგენტოს ჰიდრომეტეოროლოგიის დეპარტამენტის ხელმძღვანელმა, მსოფლიო მეტეოროლოგიურ ორგანიზაციაში (WMO) საქართველოს მუდმივმა წარმომადგენელმა ბატონმა რამაზ ჭითანავამ მონაწილეობა მიიღო WMO-ს XVII კონგრესის მუშაობაში, სადაც მოხდა ორგანიზაციის პოლიტიკისა და ძირითადი პრიორიტეტების განსაზღვრა, დამტკიცდა ორგანიზაციის გრძელვადიანი გეგმები და ბიუჯეტი. ბატონი ჭითანავას შუამდგომლობით მეტეოროლოგიური ინფორმაციის სათადარიგო მიმწოდებლად განისაზღვრა საფრანგეთის მეტეოროლოგიური სამსახური.

EUMETSAT-ის აღმოსავლეთ ევროპისა და კავკასიის ქვეყნების რეგიონალური კონფერენცია საქართველოში

2015 წლის აპრილში ევროპის სამთავრობოთაშორისო ორგანიზაცია EUMETSAT - მა აღმოსავლეთ ევროპისა და კავკასიის ქვეყნების რეგიონალური კონფერენცია საქართველოში გამართა.

EUMETSAT-ის მიზანია თავის წევრ და პარტნიორ ქვეყნებს (მათ შორის საქართველოს) ოპერატიულად მიაწოდოს სატელიტური მეტეოროლოგიური ინფორმაცია, რაც ხელს უწყობს ამინდის პროგნოზების ხარისხის გაუმჯობესებას და მოსალოდნელი სტიქიური ჰიდრომეტეოროლოგიური მოვლენების შესახებ წინასწარი გაფრთხილებების მომზადებას.

აღსანიშნავია, რომ გარემოს ეროვნული სააგენტო ორგანიზაცია- EUMETSAT-თან რამდენიმე წელია რაც თანამშრომლობს, მათ მიერ მოწოდებული ინფორმაციის საფუძველზე დგება ამინდის პროგნოზი.

2015 წლის მნიშვნელოვანი შეხვედრები

ფინეთი

2015 წლის სექტემბერში სააგენტოს ხელმძღვანელმა სამუშაო შეხვედრა გამართა ფინეთის გეოლოგიური კვლევების სამსახურის (GTK) ხელმძღვანელობასთან. შეხვედრაზე მხარეებმა საქართველოსა და ფინეთს შორის ურთიერთთანამშრომლობასა და წარმატებული გამოცდილების გაზიარებაზე იმსჯელეს.

ვიზიტის ფარგლებში თამარ ბაგრატიას ასევე ფინეთის ჰიდრომეტეოროლოგიური ინსტიტუტის ხელმძღვანელობასა და დარგის ექსპერტებს შეხვდა.

მეხიკო

გარემოს ეროვნული სააგენტოს უფროსმა თამარ ბაგრატიამ ქალაქ მეხიკოში, GEO-XII-ის პლენარულ სხდომებსა და მინისტერიალში მიიღო მონაწილეობა.

GEO (დედამიწაზე დაკვირვების ჯგუფი) 2005 წელს შეიქმნა, რომელიც სახელმწიფო სტრუქტურებსა და ორგანიზაციებს აერთიანებს. მასში 101 ქვეყანა, ევროკომისია და 92 ორგანიზაციაა გაერთიანებული, რომლებიც დედამიწაზე დაკვირვებას აწარმოებენ.

GEO-ს მიერ დაფუძნებული GEOSS (დედამიწაზე დაკვირვების სისტემების სისტემები) მიზანია მეტი ინფორმაცია იყოს მიღებული და გაზიარებული სახელმწიფოების მიერ, რათა გადაწყვეტილებების მიმღებნი მაქსიმალურად იყვნენ ინფორმირებულნი.

2015 წლის სესიაზე 2016-2025 წლების სტრატეგიული გეგმა იქნა მიღებული, რომელიც შემდგომში GEO-ის საქმიანობის ძირითად მიმართულებებს განსაზღვრავს.

პოლონეთი

2015 წლის აგვისტოში შედგა პოლონეთის მალოპოლსკის გუბერნატორთან და წყლის მართვის რეგიონული ინსტიტუტის წარმომადგენლებთან. შეხვედრა მიზნად ისახავდა თანამშრომლობის პერსპექტივებისა და პოლონეთის გამოცდილების გაზიარების შესაძლებლობების განხილვას.

პოლონეთი

გარემოს ეროვნულ სააგენტოსა და პოლონეთის საელჩოს შორის 2015 წლის სექტემბერში საგრანტო ხელშეკრულება გაფორმდა.

ხელშეკრულება პოლონეთის თანამშრომლობის განვითარების პროგრამის ფარგლებში გარემოს ეროვნულ სააგენტოსთვის 30 000 ევრომდე თანხის გამოყოფას ითვალისწინებდა. აღნიშნული თანხით მოხდა წყალდიდობების რისკების მონიტორინგისა და პროგნოზირების მიზნით თანამედროვე ტიპის მოწყობილობების შეძენა, რაც ხელს შეუწყობს გარემოს ეროვნული სააგენტოს ეფექტურ მუშაობას, კერძოდ, გაძლიერდება სააგენტოს შესაძლებლობები წყალდიდობების რისკების მონიტორინგის პროგნოზირების კუთხით.

მალტა

გარემოს ეროვნული სააგენტოს უფროსმა თამარ ბაგრატიამ მალტაში ხმელთაშუა და შავი ზღვის ქვეყნების დაინტერესებულ მხარეთა სამუშაო შეხვედრაში მიიღო მონაწილეობა.

შეხვედრა ზღვისა და სანაპირო ზოლების ეკოსისტემების კარგი გარემოს სტატუსის (GES) მისაღწევად საჭირო ღონისძიებებს ეხებოდა.

2015 წლის მნიშვნელოვანი აქტივობები

თანამშრომლობა UNDP GEF

2015 წლის ივლისში UNDP GEF - ის მხარდაჭერით განხორციელდება პროექტი "მტკვარი II: წყლის რესურსების ინტეგრირებული მართვის ხელშეწყობა მდინარე მტკვრის აუზში, შეთანხმებული ტრანსსასაზღვრო ქმედებების და ეროვნული გეგმების განხორციელების გზით" და მდინარე მტკვრის შესახებ, საქართველოსა და აზერბაიჯანში წყლის რესურსების ინტეგრირებული მართვის გაუმჯობესებასა და მათ მიერ აღებული საერთაშორისო ვალდებულებების შესრულებაში შეუწყობს ხელს.

თანამშრომლობა აზერბაიჯანულ მხარესთან

2015 წლის ოქტომბერში გარემოს დაბინძურების მონიტორინგისა და გეოლოგიის დეპარტამენტების ხელმძღვანელებმა მონაწილეობა მიიღეს ბაქოში გამართული რეგიონული სემინარის მუშაობაში.

სემინარზე განხილულ იქნა „IWRM-ის მიღწევა მტკვრის აუზის მასშტაბით ტრანსსასაზღვრო შეთანხმებული ქმედებების და ეროვნული გეგმების განხორციელების მეშვეობით“ საპროექტო დოკუმენტი.

ასევე, სექტორებს შორის ღია დიალოგის დაწყების მიზნით, აზერბაიჯანის მელიორაციისა და „AzerSu“ გაერთიანებულ კომპანიებთან შეხვედრა შედგა, სადაც განხილული იქნა აზერბაიჯანში ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების აღების გეგმები.

თანამშრომლობა შვეიცარიელ ექსპერტებთან

2015 წლის განმავლობაში გარემოს ეროვნული სააგენტოს წარმომადგენლები შვეიცარიული კომპანიების "GEOTEST"-ისა და "GEOPREVENT"-ის ექსპერტებთან აქტუალურად

თანამშრომლობდნენ მდ. დევდორაკ-ამალის ხეობის გეომორფოლოგიურ კვლევისა და გეოდეზიური სამუშაოების წარმოებისას.

თანამშრომლობა ავსტრიელ ექსპერტებთან

2015 წლის ნოემბერში გარემოს ეროვნული სააგენტოს ჰიდრომეტეოროლოგიისა და გარემოს დაბინძურების მონიტორინგის დეპარტამენტის წარმომადგენლები მომავალი თანამშრომლობის შესაძლებლობებისა და პერსპექტივების განხილვის მიზნით ავსტრიული კომპანიის "Pöyry"-ის ექსპერტს, მარტინ ფუქსს შეხვდნენ. ავსტრიის განვითარების ბანკმა (OeEB) კომპანიასთან (Pöyry) ხელშეკრულება გააფორმა, რომელიც საქართველოს საპილოტე აუზში მდინარის აუზის თანამედროვე დაგეგმვის ინსტრუმენტს შექმნის.

თანამშრომლობა ჩეხეთის განვითარების სააგენტოსთან

გარემოს ეროვნული სააგენტოს ინიციატივის ფარგლებში, ჰიდრომეტეოროლოგიური დეპარტამენტის საქმიანობის გაძლიერების მიზნით, ჩეხეთის განვითარების სააგენტოს დაფინანსებით, მოწვეული იყო საერთაშორისო ექსპერტი, ჩეხეთის ჰიდრომეტეოროლოგიური ინსტიტუტის თანამშრომელი, რადიმ ტოლაში, რომელმაც დაწვრილებით შეისწავლა/შეაფასა სააგენტოს ჰიდრომეტეოროლოგიური შესაძლებლობები და არსებულ რესურსები. ჰიდრომეტეოროლოგიური დეპარტამენტის ყოველდღიურ მუშაობაზე დაკვირვებისა და რეგიონებში სადამკვირვებლო სადგურებისა და საგუშაგოების ვიზიტის შემდგომ ექსპერტის მიერ მომზადდა ჰიდრომეტეოროლოგიური საქმიანობის ეკონომიურ-ტექნიკური ანგარიში და დაისახა განვითარების გეგმა.

თანამშრომლობა ფინეთის მეტეოროლოგიურ ინსტიტუტთან

შვეიცარიის განვითარების სააგენტოს მიერ, გარემოს ეროვნული სააგენტოს მიერ ინიცირებული მეტეოროლოგიური რადარის შექმნა / ინსტალაციისათვის საჭირო წინასწარი ტექნიკურ-ეკონომიკური კვლევის პროექტის ფარგლებში, ქვეყანაში მოწვეულ იქნა ფინეთის მეტეოროლოგიური ინსტიტუტის თანამშრომელი, საერთაშორისო ექსპერტი ლიუბოვ ლიმანი. ექსპერტმა შეისწავლა სააგენტოს ჰიდრომეტეოროლოგიური სადამკვირვებლო ქსელის შესაძლებლობები და ასევე სააგენტოს სპეციალისტებთან ერთად მოინახულა ავტომატური სადამკვირვებლო სადგურები რეგიონებში. კვლევის შედეგად ლიმანმა მოამზადა ანგარიში, რომელშიც, სააგენტოს არსებული მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გათვალისწინებით, განსაზღვრა მეტეოროლოგიური რადარის ტიპი, ტექნიკური მახასიათებლები და შეარჩია განლაგების ადგილი.

2015 წლის მიმდინარე პროექტები

„მდგრადი ორგანული დამაბინძურებლების (POPs) შესახებ სტოკჰოლმის კონვენციის განხორციელებასთან დაკავშირებული საქართველოს ეროვნული სანიმუშოებთან დაკავშირებული მუშაოს განხილვა და განახლება“

პროექტის ამოცანაა საქართველოში არსებული პესტიციდების მოძველებული მარაგებიდან მუდმივი ორგანული დამაბინძურებლების („მოღ“-ები) გამოფრქვევის მინიმუმამდე დაყვანა და პესტიციდების მარაგების მართვის შესაძლებლობის შექმნა. პროექტის ამოცანა შეიტანს პირდაპირ

წვლილს უფრო ფართო მიზნის მიღწევაში - მდგრადი განვითარების ხელშეწყობაში გარემოდან „მოდ“-ების ელიმინაციის მეშვეობით.

პროექტი ითვალისწინებს ქვეყანაში „მოდ“-ების შესახებ არსებული ეროვნული გეგმის განხილვას, შეფასებას და განახლებას ახალი „მოდ“-ების გათვალისწინებით.

"წყალდიდობებისა და წყალმოვარდნების მართვის კლიმატისადმი მდგრადი პრაქტიკის შემუშავება მოწყვლადი მოსახლეობის დასახსნად საქართველოში"

პროექტის მიზანია საქართველოს მაღალი რისკის მქონე რეგიონების მედეგობის გაუმჯობესება ჰიდრომეტეოროლოგიური საფრთხეებისადმი, რომელთა სიხშირე და ინტენსივობა იზრდება კლიმატის ცვლილების შედეგად. პროექტი დაეხმარება მდინარე რიონის აუზში მდებარე მუნიციპალიტეტების ადგილობრივ ხელისუფლებებსა და მოსახლეობას გამოიმუშავონ ადაპტირების უნარი და დაიწყონ კლიმატისადმი მედეგი ეკონომიკური განვითარება.

იაპონიის არასაკომერციო საბრუნო დახმარება იაპონური მცირე და საშუალო საწარმოების პროდუქციის უზრუნველყოფის მიზნით (2013)

გრანტით გათვალისწინებულია იაპონური მცირე და საშუალო საწარმოების (SME) პროდუქციის შესყიდვა „იაპონიის საერთაშორისო თანამშრომლობის სისტემის“ მიერ და შესაბამისი კონტრაქტორების მიერ გარემოს ეროვნული სააგენტოსთვის მოწოდება სააგენტოს მონიტორინგის შესაძლებლობების გასაუმჯობესებლად, კერძოდ:

3 მონიტორინგის სადგური ქ. თბილისის ჰაერის დაბინძურების მონიტორინგისთვის;

თითო ავტომატური საზღვაო მეტეოროლოგიური სადგური ქ. ბათუმისთვის და ქ. ფოთისთვის;

მდინარის/წყლის დონის დაკვირვების სისტემა;

"საქართველოს მაღალმთიან რეგიონებში მენყარსაშიში პროცესების მიმართ მგრძობალობის შეფასება დუშეთის მუნიციპალიტეტის საფრთხის ექვემდებარებული ობიექტების მატალიტეჟი"

პროექტი ითვალისწინებს დუშეთის მუნიციპალიტეტში მდ. არაგვის ხეობაში საშიში გეოლოგიური პროცესების (მეწყერი, ღვარცოფი, კლდეზავი, ქვათაცვენა და სხვა) შეფასებას, საშიშროების რისკის რუკების შედგენას თანამედროვე მეთოდოლოგიით, გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ რეკომენდაციების შემუშავებას და რამდენიმე უბანზე მონიტორინგული ქსელის მოწყობას.

იაპონიის არასაკომერციო საბრუნო დახმარება იაპონური მცირე და საშუალო საწარმოების პროდუქციის უზრუნველყოფის მიზნით (2014)

გრანტით გათვალისწინებულია იაპონური მცირე და საშუალო საწარმოების (SME) პროდუქციის შესყიდვა („იაპონიის საერთაშორისო თანამშრომლობის სისტემის“ მიერ) და შესაბამისი კონტრაქტორების მიერ გარემოს ეროვნული სააგენტოსთვის მიწოდება სააგენტოს მონიტორინგის შესაძლებლობების გასაძლიერებლად, კერძოდ მოწოდებული იქნება ლაბორატორიული და საველე აღჭურვილობა.

ზემოთაღნიშნული ღონისძიებების განხორციელება მნიშვნელოვნად გაზრდის გარემოს ეროვნული სააგენტოს შესაძლებლობებს მონიტორინგისა და ადრეული გაფრთხილებების მიმართულებით.

"შავი ზღვის ბარემოს მონიტორინგის გაუმჯობესება" (EMBLAS II)

პროექტის საერთო მიზანია შავი ზღვის გარემოს დაცვის გაუმჯობესების ხელშეწყობა.

პროექტის კონკრეტული მიზნებია:

- შავი ზღვის გარემოს მონაცემების ხელმისაწვდომობისა და ხარისხის გაუმჯობესება ევროკავშირის საზღვაო სტრატეგიის ჩარჩო დირექტივისა (MSFD) და წყლის ჩარჩო დირექტივის (WFD) შესაბამისად;
- პარტნიორი ქვეყნების უნარიანობის გაზრდა ზღვის გარემოს მონიტორინგის ეროვნულ დონეზე საწარმოებლად საზღვაო სტრატეგიის ჩარჩო დირექტივისა (MSFD) და წყლის ჩარჩო დირექტივის (WFD) პრინციპების შესაბამისად, „შავი ზღვის მეორე დიაგნოსტიკური ანგარიში“ წარმოდგენილი უნარიანობის ამაღლებასთან დაკავშირებული რეკომენდაციების გათვალისწინებით.

"წყლის დაცვის გაძლიერება ჩამდინარე წყლის ხარისხის მაკონტროლებელი სისტემის და საქართველოში რისკის ქვეშ მყოფი წყლის სისტემის ორგანიზაციის მონიტორინგის მეშვეობით"

პროექტის მიზანია გააუმჯობესოს საქართველოში წყლის რესურსების დაცვის სფეროში არსებული პროცედურები, რაც თავის მხრივ გააუმჯობესებს წყლის რესურსების კონტროლის საქმიანობას როგორც ეროვნულ, ისე რეგიონულ დონეზე. აღნიშნული მოიცავს რისკის ქვეშ მყოფი ზედაპირული წყლების მონიტორინგის სრულყოფას. ეს უზრუნველყოფს ზუსტი ინფორმაციის მიწოდებას შესაბამისი ორგანიზაციებისათვის საქართველოში.

"ცოდნის საფუძველი ოკეანის ეკონომიკის ზრდისა და ინოვაციისათვის: საზღვაო დაკვირვებების მონაცემების შეკრება და ბაზრცელება ზღვის ფსკერის კარტირებისათვის" EMODNet

პროექტის მიზანია უზრუნველყოს იმ ზღვების წყლის ხარისხის მონიტორინგის მონაცემთა ჰარმონიზაცია ევროკავშირის მონაცემთა ბაზებთან, რომლებიც აკრავენ ევროპის კონტინენტს (მაშ შორის შავი ზღვა).

"სანაპიროდან სანაპირომდე ზღვის დაცული ტერიტორიების ქსელების შექმნა (სანაპიროდან ღია და ღრმა ზღვამდე), ზღვის ქარის ენერჯის კომენსიალის გამოყენებასთან ერთად" (CoCoNET)

პროექტის ფარგლებში მოხდება ზღვის დაცული ტერიტორიების (MPAs) სავარაუდოდ ურთიერთდაკავშირებული ჯგუფების იდენტიფიცირება ხმელთაშუა და შავ ზღვებში, ადგილობრივიდან (ერთი MPA) რეგიონალურ (MPAs-ების ქსელები) და აუზურ (ქსელების ქსელი) მასშტაბებში გადასვლით. MPAs-ებს შორის არსებული ფიზიკური და ბიოლოგიური კავშირების იდენტიფიცირება ნათელს მოჰყენს ბიომრავალფეროვნების განაწილების ფორმებსა და პროცესებზე. ეს ხელს შეუწყობს როგორც ეფექტურ პოლიტიკას გარემოსდაცვითი მართვის სფეროში, ისე იმის დადგენას, თუ რამდენად საკმარისია არსებული MPA-ები ეკოლოგიური

ქსელების შესაქმნელად და როგორ უნდა შემუშავდეს შემდგომი ეფექტური დაცვის სქემები. სანაპიროდან აქცენტი გაფართოვდება ღია და ღრმა ზღვის ჰაბიტატებზე. ეს საქმიანობა ასევე გამოავლენს იმ ადგილებს, სადაც შეიძლება დაფუძნდეს ოფშორული ქარის მეურნეობები. მოხდება ორი პილოტური პროექტის ტესტირება (ერთი ხმელთაშუა ზღვაში და მეორე შავ ზღვაში), რათა შემოწმდეს თეორიული ვარაუდები.

„ბარემოს ეროვნული სააგენტოს კომპლექსური მართვის გეგმის განხორციელება თბილისში წყალდიდობის რისკების პროგნოზირების და თავიდან აცილების მიზნით“

პროექტის დასრულების შემდეგ მიღწეულ იქნა შემდეგი შედეგები:

გაუმჯობესებული ადრეული გაფრთხილების სისტემა;

მონიტორინგის წერტილების გაზრდილი რაოდენობა, რაც, თავის მხრივ, გაზრდის ჰიდროლოგიური და გეოლოგიური საფრთხეების პროგნოზირების სიზუსტეს;

ადამიანური და/ან ეკონომიკური დანაკარგების შემცირებული რისკები წინა წლებთან შედარებით.

„საქართველოს ჰიდროენერგეტიკული რესურსების შეფასება“

პროექტი ითვალისწინებს საქართველოში არსებული მდინარეების ენერგეტიკული პოტენციალის შეფასების ელექტრონული სისტემის შექმნას. აღნიშნული სისტემის საქართველოში დანერგვით შესაძლებელი გახდება დაითვალოს და ელექტრონულად აღირიცხოს წყლის რესურსებისა და მდინარეების ენერგეტიკული პოტენციალი მთელი ქვეყნის მასშტაბით. პროგრამის დანერგვის შემდეგ, შემუშავებული ინფორმაციის საფუძველზე, საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტრო მიიღებს ახალ ჰიდროლოგიურ მონაცემებს და მის ანალიზზე დაფუძნებულ საინვესტიციო პროექტებს შეიმუშავებს, რომელიც თავის მხრივ, ინვესტორს ფინანსური და ტექნიკური კუთხით პროექტის განხორციელებას გაუმარტივებს.

პროექტის ფარგლებში ასევე დაგეგმილია გარემოს ეროვნულ სააგენტოში არსებული ყველა ჰიდროლოგიური მონაცემის ციფრულ სისტემაზე გადაყვანა და შესაბამისი ტექნიკური და პროგრამული უზრუნველყოფა. პროგრამის დასრულების შემდეგ, მდინარეების ენერგეტიკული პოტენციალის შეფასების ელექტრონული ბაზა გარემოს ეროვნულ სააგენტოს უსასყიდლოდ გადაეცემა, რომელიც ბაზის მართვას განახორციელებს.

„კამბახტროფების რისკების შესაძლებლობების განხორციელება საქართველოში“

პროექტის ფარგლებში გარემოს ეროვნული სააგენტოს მიერ მისაღწევ ძირითად მიზნებს წარმოადგენს მრავალმხრივი საშიშროების (გეოლოგიური და ჰიდროლოგიური) რუკების შედგენა თბილისში არსებული მნიშვნელოვან მდინარეთა აუზებისთვის, კერძოდ, მდ. გლდანისხევის აუზის გეოლოგიური და მდ. ვერეს, მდ. გლდანისხევის აუზებისთვის ჰიდროლოგიური საშიშროების რისკების რუკების შედგენა და ზონირება ჰიდროლოგიური და ჰიდრაულიკური მოდელების გამოყენებით, რასაც თან დაერთვება რეკომენდირებული ღონისძიებების ჩამონათვალი მრავალმხრივი საშიშროების რისკების შერბილების კუთხით.

“საინფორმაციო სისტემის განვითარება საქართველოში, ალაზანი-აგრიჩაის რეგიონში არსებული მინისა და წყლის მონიტორინგისა და მონაცემთა გადაცემის მიზნით”

პროექტი ითვალისწინებდა თანამედროვე ტიპის ჰიდროგეოლოგიური აღჭურვილობის დამონტაჟებას კახეთის რეგიონის სამ წერტილში, ალაზანი-აგრიჩაის არტეზიულ აუზში, და კომპლექსური ინფორმაციის გადაცემას წყლის სხვადასხვა პარამეტრების შესახებ „ონ-ლაინ“ რეჟიმში.

„კახეთის რეგიონის ხელოვნური წყალსაცავების და მათი მიმდებარე ტერიტორიების დაბინძურების შესწავლა“

„საქართველოში კლიმატის ცვლილებების მათვალისწინებით ახალი საშენობლო-კლიმატური ნორმების დადგენა“

პრიორიტეტი: პროფესიული განვითარება (ტრენინგები, სემინარები)

პროფესიული განვითარების მიზნით გარემოს ეროვნული სააგენტოს 20 სპეციალისტმა მონაწილეობა მიიღო ცხრა მნიშვნელოვან საერთაშორისო სემინარში 2015 წელს, ხოლო მოწვეულმა საერთაშორისო ექსპერტებმა ჩაატარეს 3 ტრენინგი გარემოს ეროვნულ სააგენტოში.

ტრენინგები/სემინარები

- ⊖ პოლონური პროექტის ფარგლებში დაფინანსებული ტრენინგები ჰიდროლოგიური მოდელირების HEC-HMS -ის დამუშავებისა და გამოყენების შესახებ - ქ. თბილისი (საქართველო)
- ⊖ ამერიკის შეერთებული შტატების თავდაცვის საფრთხის შემცირების სააგენტოსა და აშშ-ს საელჩოს მიერ ორგანიზებული სპეციალური სწავლება - ქ. თბილისი (საქართველო)
- ⊖ გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდის (GEF) მიერ დაფინანსებული პროექტის ფარგლებში ჩატარებული სემინარი მდგრადი ორგანული დამაბინძურებლების ინვენტარიზაციის თემაზე - ქ. თბილისი (საქართველო)
- ⊖ ტრენინგი თემაზე „სტატისტიკური მეთოდების გამოყენებით მეწყრული პროცესების მიმართ მგრძობიანობის შეფასება“ - ქ. პრაღა და ქ. ბრნო (ჩეხეთი)
- ⊖ UNDP/GEF-ის რეგიონალური პროექტის სემინარი - ქ. ბაქო (აზერბაიჯანი)
- ⊖ MedCOF (ხმელთაშუა ზღვის ქვეყნების სეზონის პროგნოზი) და მსოფლიო მეტეოროლოგიური ორგანიზაციის ეგიდით დაგეგმილი სეზონის პროგნოზირების სასწავლო სემინარი - ქ. მადრიდი (ესპანეთი)
- ⊖ ნორვეგიის საგარეო საქმეთა სამინისტროს გრანტის ფარგლებში NORSK ENERGI-ს მიერ ორგანიზებული სასწავლო სემინარი - ქ. ბერგენი და ქ. ოსლო (ნორვეგია)
- ⊖ ამერიკის შეერთებული შტატების (აშშ) სატყეო სამსახურის საერთაშორისო პროგრამების მიერ დაგეგმილი სასწავლო ტური - მონტანას შტატი (აშშ)

- ☉ ევროკავშირის პროექტის „საერთაშორისო მდინარეთა აუზების გარემოსდაცვითი აუზების პროგრამა (EPIRB)“-ის ფარგლებში გამართული ტრენინგი „ეკოლოგიური სტატუსის კლასიფიკაციის სისტემები“
- ☉ პროექტის „საქართველოში რისკების ქვეშ მყოფი წყლის ობიექტების წყლის დაცვის გაძლიერება ჩამდინარე წყლების ხარისხის მაკონტროლებელი სისტემისა და მონიტორინგის მეშვეობით“ ფარგლებში დაგეგმილი სასწავლო სემინარი - ქ. ბრატისლავა (სლოვაკეთი)
- ☉ საქართველოში ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის საელჩოს სავაჭრო-ეკონომიკურ საკითხთა მრჩველის კანცელარიის ორგანიზებით გამართული სასწავლო სემინარი თემაზე „სასოფლო გარემოს მრავალმხრივი ეკოლოგიური გაუმჯობესების შესაძლებლობების ამაღლების შესახებ“
- ☉ ზღვის ფსკერის საერთაშორისო ორგანოს მიერ დაგეგმილი სასწავლო კურსი „ წყალქვეშა ვულკანიზმთან დაკავშირებული გამამაძნებები“ - ქ. ხანჭოლში (ჩინეთი)

სამეცნიერო სემინარი

2015 წლის ივლისში გარემოს ეროვნული სააგენტოს ორგანიზებით სამეცნიერო სემინარი გაიმართა თემაზე „საქართველოს ნიადაგების მძიმე ლითონებითა და რადიონუკლიდებით დაბინძურებით გამოწვეული პრობლემები და მათი გადაჭრის გზები“.

შეხვედრაზე, რომელიც გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში შედგა, მონაწილეებმა წარმოადგინეს პრეზენტაციები ნიადაგების მძიმე ლითონებითა და რადიონუკლიდებით დაბინძურების მიმართულელებით. საუბარი შეეხო საქართველოს ნიადაგების დაბინძურების სფეროში არსებულ მდგომარეობას, პრობლემებსა და მათი გადაჭრის გზებს.

პრიორიტეტი: აქტიური კომუნიკაცია დაინტერესებულ მხარეებთან

ყოველთვიური საინფორმაციო ბიულეტენი / მოკლე მიმოხილვა საქართველოს გარემოს დაბინძურების შესახებ

გარემოს დაბინძურების მონიტორინგის დეპარტამენტში ყოველთვიურად მზადდება ბიულეტენი ქვეყანაში გარემოს დაბინძურების მდგომარეობის შესახებ და ეგზავნება საქართველოს სხვადასხვა ინსტიტუციებს.

ყოველწლიური საინფორმაციო ბიულეტენი „სტიქიური ბიოლოგიური პროცესების განვითარების შედეგები საანბარიშო წელს და პრობნოზი მომდევნო წლისათვის“

ბიულეტენში ასახულია გეოლოგიური მონიტორინგის და სტიქიის ექსტრემალური გააქტიურების პერიოდში ჩატარებული კვლევების შედეგად მიღებული ინფორმაცია საშიში გეოლოგიური პროცესების (მეწყერი, ღვარცოფი, კლდეზვავ-ქვათაცვენა და სხვა) შესახებ.

იგი მოიცავს ინფორმაციას მონიტორინგის კვლევის სივრცეში მოხვედრილი დასახლებული პუნქტების და ინფრასტრუქტურული ობიექტების ტერიტორიაზე გავრცელებული საშიში გეოლოგიური პროცესების შესახებ. მათგან გამოწვეული უარყოფითი შედეგები სათანადო პრევენციული ღონისძიებების დასახვით.

ბიულეტენი ყოველწლიურად ეგზავნება შსს საგანგებო სიტუაციების მართვის სააგენტოს, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებს, საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს და სხვა დაინტერესებულ უწყებებსა და ორგანიზაციებს.

METEO.GOV.GE

გარემოს ეროვნული სააგენტოს ვებ გვერდზე Meteo.gov.ge განთავსებულია:

- ☺ საქართველოს 27 ქალაქისა და საზღვარგარეთის 9 ქალაქის მინიმუმ 7 - მაქსიმუმ 10 დღიანი ამინდის პროგნოზი;
- ☺ ამინდის პროგნოზი რეგიონების მიხედვით;
- ☺ ინფორმაცია მთვარის ფაზების შესახებ;
- ☺ რადიაციული ფონი საქართველოს 15 ქალაქის მიხედვით;
- ☺ მოკლე მიმოხილვა საქართველოს გარემოს დაბინძურების შესახებ (განახლება ხორციელდება ყოველთვიურად);
- ☺ ინფორმაცია სტიქიური მოვლენების შესახებ;
- ☺ ჰიდროლოგიური მონაცემები საქართველოს 20 მდინარეზე წლის მიმდინარე დონის შესახებ (განახლება ხორციელდება ყოველდღიურად);
- ☺ ვებგვერდზე ფუნქციონირებს 8 „LIVE“ კამერა 5 წამიანი დაყოვნებით.

ინფორმაციის ბავრცელება

გარემოს ეროვნული სააგენტო ფასიან მომსახურებას უწევს ქართულ ტელევიზიებსა და რადიო სადგურებს:

მათი მოთხოვნების მიხედვით ყოველ დღე, დღის 13:00 საათზე მიეწოდებათ 24 საათის განმავლობაში სინოპტიკური სიტუაციის აღწერა,(ციკლონის, ანტიციკლონის მოძრაობები).

მოსალოდნელი ამინდის სრული ტექსტი (დასავლეთ საქართველო, აღმოსავლეთ საქართველო და თბილისი), ხოლო 15 ქალაქზე მხოლოდ ამინდის მოვლენა, ტემპერატურა და სინოტივე.

მოსალოდნელი ამინდის პროგნოზი შემდეგი 2 დღისთვის (დასავლეთ საქართველო, აღმოსავლეთ საქართველო და თბილისი). აგრეთვე მოსალოდნელი ამინდი 8სთ-ში (მიმდინარე დღის და შემდეგი დღის 13სთ-დან საღამოს 24სთ-მდე), 9 ქალაქისთვის, რასაც თან ერთვის აგრეთვე სინოპტიკური სიტუაციის აღწერა.

მოკლევადიანი პროგნოზების სამმართველო: 24სთ-ის განმავლობაში ემსახურება საქართველოს მოქალაქეებს ტელეფონის ნომრებზე: 2439531, 2439532, მობ:591404156.

ინფორმაცია მოსალოდნელი ამინდის შესახებ საინფორმაციო ბიულეტენის სახით ყოველდღიურად ეგზავნება შემდეგ უწყებებს:

- ☺ შინაგან საქმეთა სამინისტრო
- ☺ საჰაერო ძალები
- ☺ საგანგებო სიტუაციები

სინოპტიკური პროგნოზი

- ⊖ სასაზღვრო პოლიცია
- ⊖ სახელმწიფო დაცვა
- ⊖ პრეზიდენტის აპარატი
- ⊖ პრემიერ მინისტრის აპარატი
- ⊖ მთავრობის აპარატი
- ⊖ მუნიციპალიტეტები
- ⊖ და სხვა შესაბამის უწყებებს

პრიორიტეტი: სააგენტოს მიმდინარე საქმიანობის სწრაფი და შეუფერხებელი წარმოება

საკუთარი სახელი მივლინებები

2014 – 2015 წლებში გარემოს ეროვნული სააგენტოს გუნდი მთელი ქვეყნის მასშტაბით ანხორციელებდა გადაიარაღების, განახლების, ინსტალაციის / დამონტაჟების სამუშაოებს. სამუშაოების წარმოების მიზანი გარემოს ეროვნული სააგენტოს ქსელის გამართული მუშაობაა, სწორედ ამ მიზნით 2015 წელს სააგენტოს სპეციალისტები 2141 დღის განმავლობაში სპეციალიზებულ მივლინებებში იმყოფებოდნენ.

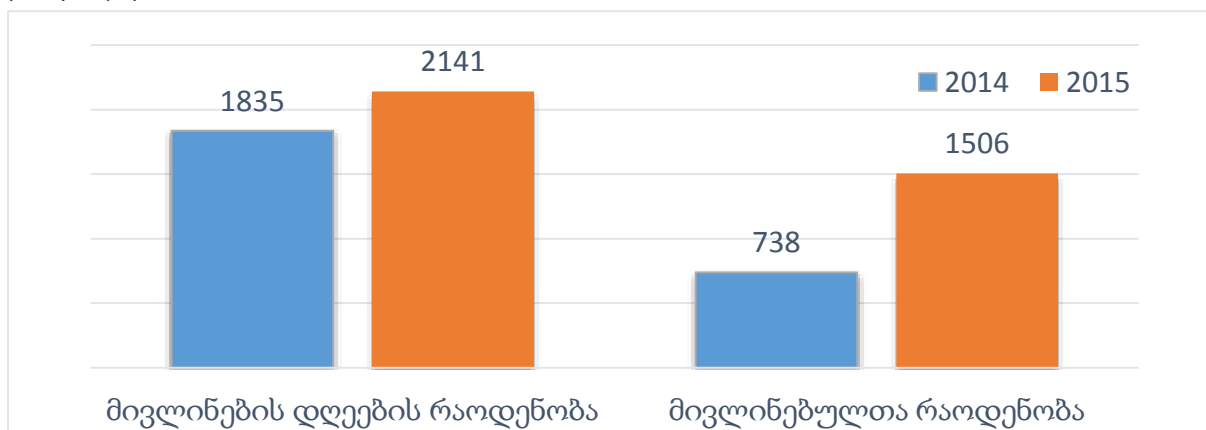
საქმის წარმოება - კანცელარია

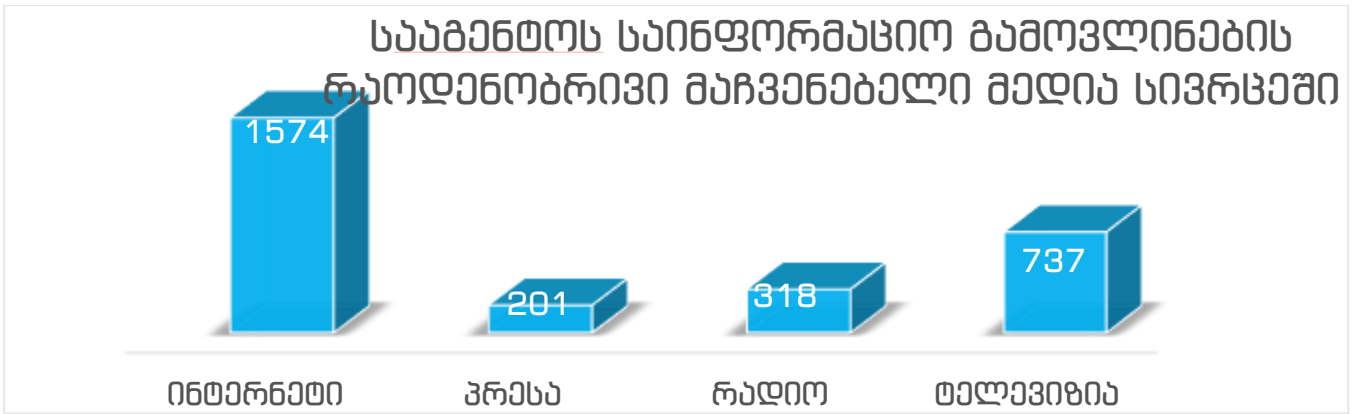
2015 წელს გარემოს ეროვნულ სააგენტოში:

- 📊 შემოვიდა **6874** წერილი
- 📊 მომზადდა და გაიგზავნა **7690** კორესპონდენცია
- 📊 მომზადდა **2514** მოხსენებითი, ხოლო **878** სამსახურეობრივი ბარათი
- ⊖ 2015 წელს გარემოს ეროვნულ სააგენტოში შემოვიდა **128** განაცხადი საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნის შესახებ; აქედან **80** შემოვიდა საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს გავლით, ხოლო **48** განაცხადი პირდაპირი წესით; შესაბამისად მომზადდა **128 ცნობა საჯარო ინფორმაციის შესახებ**
- ⊖ 2015 წლის მესამე-მეოთხე კვარტალში გარემოს ეროვნული სააგენტოს ოფიციალურ ვებ გვერდზე განთავსდა **115** ნიუსი

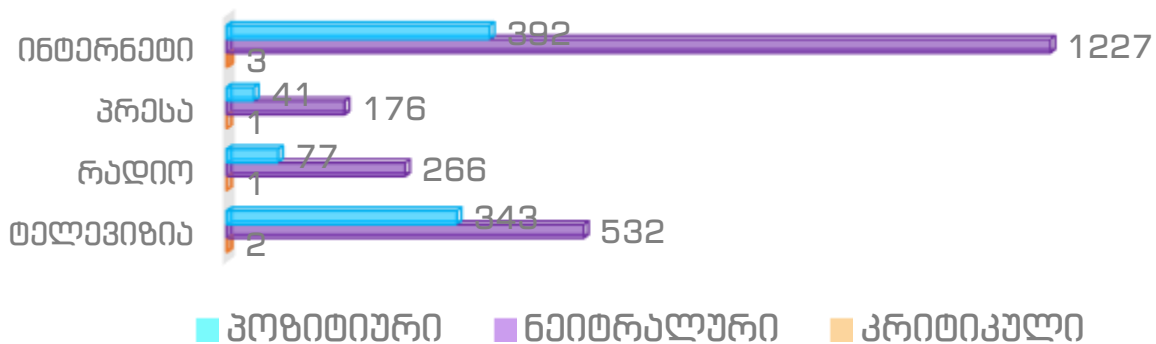
მედია მონიტორინგი - 2015 წელი

გარემოს ეროვნული სააგენტოს რაოდენობრივი მაჩვენებელი მედია სივრცეში შემდეგნაირად გადანაწილდა

სააგენტოს გამოვლინების შეფასების მაჩვენებელი მედია სივრცეში

კრიტიკით: ასოცირების ხელშეკრულება და ევროდირექტივები

გარემოს ეროვნულ სააგენტოში შეიქმნა ევროკავშირთან დადებული ასოცირების ხელშეკრულებაზე მომუშავე არაფორმალური ჯგუფი.

ჯგუფის მიერ დაგეგმილია გარემოს ეროვნული სააგენტოსთვის გზამკვლევისა და რეკომენდაციების მომზადება ევროდირექტივების კონკრეტულ ვალდებულებებზე, რომელთა შესრულებაშიც სააგენტომ უნდა მიიღოს მონაწილეობა. ეს დირექტივებია:

- 🌍 2008 წლის 21 მაისის ევროპარლამენტისა და საბჭოს დირექტივა 2008/50/EC ატმოსფერული ჰაერის ხარისხისა და ევროპაში უფრო სუფთა ჰაერის შესახებ
- 🌍 2000 წლის 23 ოქტომბრის ევროპარლამენტისა და საბჭოს დირექტივა 2000/60/EC წყლის პოლიტიკის სფეროში საზოგადოებრივი მოქმედებისათვის ჩარჩოს შემუშავების შესახებ, 2455/2001/EC გადაწყვეტილებით შეტანილი შესწორებების შესაბამისად
- 🌍 1991 წლის 12 დეკემბრის დირექტივა 91/676/EC სასოფლო სამეურნეო საქმიანობაში გამოყენებული ნიტრატებით დაბინძურებისაგან წყლების დაცვის შესახებ, (EC) N 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად
- 🌍 2008 წლის 17 ივნისის ევროპარლამენტისა და საბჭოს დირექტივა 2008/56/EC საზღვაო გარემოს დაცვის პოლიტიკის სფეროში საზოგადოებრივი ქმედებისათვის ჩარჩოს შემუშავების შესახებ

პრიორიტეტი: ახალგაზრდა პროფესიონალების მოზიდვა და პროფესიების პოპულარიზაცია

"NEA სფერო"

ინოვაციური სიახლე, რომელსაც გარემოს ეროვნული სააგენტო სტუდენტებს სთავაზობს, მოიცავს სპეციალურ სივრცეს - "NEA სფერო", სადაც მათ შესაძლებლობა ეძლევათ გარემოს ეროვნული სააგენტოს ფუნქციებიდან გამომდინარე მათთვის საინტერესო და აქტუალურ საკითხებზე იმსჯელონ, მოისმინონ სპეციალისტების შეფასებები და პროფესიული ცოდნა აიმაღლონ.

“NEA სფერო“ სტუდენტებს, სხვადასხვა აქტუალურ თემებთან დაკავშირებით, ყოველ ხუთშაბათს 18:00 საათიდან მასპინძლობს. მათ როგორც სააგენტოს სპეციალისტები, ასევე მოწვეული სტუმრები ლექციებსა და სემინარებს უტარებენ. სტუდენტებს ასევე აქვთ საშუალება საკუთარი კვლევები და მოსაზრებები გააცნონ ექსპერტებს.

სტუდენტებისთვის „NEA სფეროში“ განსაკუთრებული გარემოა შექმნილი, სადაც მათ ცოდნისა და გამოცდილების მიღება შეუძლიათ.

100 სტუდენტი „NEA სფეროში“ ეუფლება GIS -ს.